

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 3 november 2022 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heren A.E.T. Andringa en mr. drs. C. Bremmer, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en G. van den Ende, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en B.W. Reinke, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw H.M. van der Wende en mevrouw M.J.T. Zoun.

Afwezig: de heer mr. drs. C. Bremmer.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer R.J.M. Zoetemelk.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Hierbij open ik de vergadering van 3 november 2022. Allereerst feliciteren we de heer Reinke met zijn verjaardag. Ik heb uit zeer betrouwbare bron begrepen dat u vandaag 39 jaar bent geworden. Vanaf volgend jaar begint dus de echte aftakeling. Ik zou dus zeggen: maak er een mooi jaar van. O, ik hoor links van me dat het leven dan begint. Fijn dat u hier bent; een fijne verjaardag hier in de raadzaal, want we zijn toch een beetje familie zoals we hier met z'n allen zitten.

Ik heb geen berichten van verhindering ontvangen. Voor het vragenuur zijn twee onderwerpen aangemeld: door de heer Posthuma van de Partij van de Arbeid de consequenties van warmtenetten in publieke handen en door de heer Bremmer van het CDA de actuele criminaliteitssituatie in het dorp. Ik stel voor om die twee onderwerpen te behandelen bij het vragenuur, dus bij agendapunt 4. Door het CDA is een motie aangekondigd die vreemd is aan de orde van de dag over de zonnepanelen bij de activiteitencentra de Boschbloem en de Alettahof. Stemt u ermee in dat ik dit aan de agenda toevoeg als agendapunt 11? Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

We gaan uit van een vergadertijd van twee uur. Dat betekent 12 minuten per fractie en 21 minuten voor het college. Zijn er nog andere mededelingen?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Vlak voor het zomerreces kondigden wij als vier progressieve fracties - de Partij van de Arbeid, de SP, D66 en GroenLinks - aan dat wij met een progressief akkoord wilden komen waarin we een aantal voorstellen zouden willen voorleggen aan de raad en het college om daarmee samen te werken aan het geven van invulling aan de uitgestoken hand die wij meekregen van de coalitie. Dat hebben wij in de zomer gedaan. Het is al in de media geweest en het staat ook online, maar wij vonden deze raadsvergadering een goed moment om dit officieel aan te bieden aan alle leden van de raad en aan het college. Dat willen we ook doen aan u als voorzitter van de raad.

De **voorzitter:** Dank, meneer Deuzeman. Zoals te doen gebruikelijk zal ik dit doorgeleiden naar de griffier, met het verzoek om dit op de lijst van ingekomen stukken van de gemeenteraad te zetten.

2. Vaststellen raadsnotulen van 29 september 2022

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: Ter herinnering: we hebben voor het vragenuurtje de volgende gang van zaken afgesproken. De vragensteller stelt in de eerste termijn uiteraard eerst de vragen aan de portefeuillehouder. Na de beantwoording krijgt de vragensteller in de tweede termijn de mogelijkheid om aanvullende vragen te stellen. Daarna krijgen ook de overige raadsleden de ruimte om aanvullende vragen te stellen aan de portefeuillehouder. Er is dus geen onderling debat en er zijn ook geen betogen bij de vragen. Het is gewoon: vraag-antwoord-vraag-antwoord.

- Consequenties van warmtenetten in publieke handen

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik heb vragen naar aanleiding van het nieuws in de media, waarbij de minister voor Klimaat, Rob Jetten, aangaf dat hij alle warmtenetten eigenlijk wil nationaliseren, om het zo maar te zeggen. We hebben daar recent in de raad over gesproken; uit mijn hoofd zeg ik dat dat over de tussenrapportage ging. Ik ben benieuwd wat dit nieuwsfeit gaat betekenen voor Voorschoten en of wij ook in staat zijn om die regiefunctie vorm te gaan geven. Dat is eigenlijk de belangrijke vraag aan de wethouder.

Wethouder **Zoetemelk**: Voorzitter. Ik denk dat de vraag op zich al aangeeft dat je hier heel veel vragen over kan stellen. Die vragen heb ik uiteraard ook. Ik kan hier op dit moment dus eigenlijk heel weinig antwoorden op geven. Ik heb dit wel even besproken met de ambtenaren die hierbij betrokken zijn. Ook zij zitten met vragen. Ik kan u op dit moment dus niet helpen met een antwoord. Het punt is dat dit inderdaad consequenties heeft als dit aangenomen wordt. Vanavond werd in het nieuws een reactie gevraagd van de private partijen. Die hebben geen reactie gegeven; dat zegt volgens mij ook genoeg. Er zit spanning in de lucht, maar het punt is dat dit natuurlijk nooit vertraging mag opleveren in dit soort processen. We gaan dus in ieder geval door met het proces en we kijken wat voor consequenties dit heeft. Maar meestal wordt er heel hoog van de toren geblazen, zeker op zakelijk gebied; het zijn natuurlijk toch zakenpartners. Ik verwacht dus dat we de komende tijd sowieso door kunnen werken en dat het uiteindelijk misschien allemaal wel meevalt. Maar dat kan ik van tevoren niet zeggen, want die vragen leven dus ook bij mij.

De **voorzitter**: De heer Posthuma heeft geen vragen in de tweede termijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik ben benieuwd of het college van mening is dat het belangrijk is dat vitale infrastructuur, zoals een warmtenet, ook in overheidshanden is. Is dat volgens het college een wenselijke ontwikkeling?

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik ga ervan uit dat de wethouder ook contact heeft met zijn collega's in de Leidse regio, want daar wordt regelmatig over dit punt en ook over deze ontwikkeling gesproken. Ik stel het op prijs als hij ons daar als raad of als commissie over kan informeren.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb een vervolgvraag naar aanleiding van de opmerking van de wethouder dat er spanning in de lucht zit. We lezen in de krant dat Vattenfall investeringen on hold zet. Dat is eigenlijk al concreter dan "spanning". Kunt u daar meer over vertellen? Wat speelt er voor ons in deze regio?

Wethouder **Zoetemelk**: Voorzitter. Er werd een belangrijke vraag aan mij gesteld: privaat of publiek? Ik denk dat in veel gevallen blijkt dat het technisch ook privaat kan. Er zijn inderdaad goede voorbeelden van privatiseringen en van marktwerking, maar het is natuurlijk een heel lastige vraag waar mijn voorkeur naar uitgaat. Dat is ook een vraag aan het college. Ik ga die vraag in dit geval niet beantwoorden. Er zijn gevallen bekend waarin gesteld kan worden dat je

beter een publiekrechtelijke samenwerking kunt hebben, maar er zijn ook heel veel situaties bekend waarin de marktwerking goed werkt. Ik ga dus geen antwoord geven op de vraag waar de voorkeur ligt. Ik zag voor later op de avond een motie liggen met dezelfde strekking. Ik kom daar dus nog op terug.

We hebben een contactpersoon binnen de Leidse regio. Die heb ik gisteren hierover gesproken en die ziet op dit moment nog geen aanleiding om met de ontwikkelingen te stoppen. We moeten dus vooral doorgaan, want anders vertraagt de boel. We moeten toch tempo maken in dit dossier. Dat is heel belangrijk. Ik begreep ook dat er binnenkort een avond is voor raadsleden, waarop ook dit onderwerp aan de orde kan komen en waarop samen met de collega's uit deze regio vragen aan de contactpersonen kunnen worden gesteld.

Dan nog de vraag over Vattenfall. Ik had dat ook zo begrepen. Ze hebben hoog ingezet. Ze hebben in feite gezegd dat ze stoppen met het hele proces. Dat hebben we ook gehoord, maar wat voor consequentie dat nu heeft, kan ik nu niet zeggen. Het punt is in ieder geval wel dat het proces niet verstoord mag worden. We moeten daar in ieder geval mee doorgaan en dan kijken wat eruit komt. Het lijkt mij niet verstandig om daar nu zelf vertraging op te zetten.

De **voorzitter**: Hiermee beëindig ik het eerste onderdeel van het vragenuur. Voor het tweede onderdeel van het vragenuur vraag ik mevrouw Schroot het voorzitterschap van mij over te nemen.

(Mevrouw Schroot neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

- *Actuele criminaliteitsituatie in Voorschoten*

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Zeer recent waren we getuigen van opmerkelijke berichtgeving in de media, zowel lokaal als landelijk, over criminaliteit in Voorschoten. Ik doel op de berichtgeving over een opmerkelijke toename van diefstallen van e-bikes. Zoals een gedeputeerde mij al voor deze berichtgeving zei: "Ik was laatst tien minuten bij de opticien in de Schoolstraat en toen ik naar buiten kwam, was mijn op slot gezette e-bike weg." Ik doel ook op een brute inbraak, zo niet inval, met enorme schade in de woning in het wijkje Ter Wadding. De site van een landelijke krant toonde van het laatste schokkende camerabeelden. Dit soort gebeurtenissen, zeker zoals die in Ter Wadding, is altijd ingrijpend en heeft grote emotionele, vaak ook psychische impact op betrokkenen en omgeving. Mijn vragen zijn de volgende. Is er hiermee de laatste tijd sprake van een zorgelijke ontwikkeling c.q. trend in een toename van criminaliteit in Voorschoten? In begrotingstermen - volgende week is het zover - is de vraag: noem je dit incidentele of structurele voorvallen? Kunt u uw reactie, zowel indien die ontkennend is als indien die bevestigend is, met cijfers onderbouwen? Is er in het geval van de genoemde inbraak sprake van voortgang in het dossier? Bestaat bij de politie de indruk dat Voorschotenaren hun elektrische fietsen onvoldoende beveiligen en welke lessen zijn hier te leren?

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Ik zal ingaan op de drie vragen die zijn gesteld. Ik begin met het noemen van de cijfers waar u om heeft gevraagd. Daarna zal ik mijn conclusie daarover geven. Ik zal de cijfers noemen van drie jaren: 2020, 2021 en 2022. Voor dit jaar gaat dat logischerwijs alleen over de eerste drie kwartalen, want dit jaar is nog niet afgelopen. Het aantal voor alle misdrijven in Voorschoten, alles bij elkaar, was in 2020 673, in 2021 655 en tot op heden in dit jaar 560. Het aantal fietsendiefstallen was in 2020 68, in 2021 48 en in 2022 99. Het aantal vernielingen was in 2020 67, in 2021 57 en in 2022 53. Het aantal diefstallen/inbraak woning was in 2020 39, in 2021 19 en in 2022 24. Dank aan de politie, die deze cijfers vandaag uit het systeem heeft getrokken. De conclusie dat er een stijging is, deel ik dus niet; dat kunt u zien aan de cijfers. Uiteraard zien we een stijging van het aantal fietsendiefstallen; ik kom maar gelijk terug op de derde vraag. Ik was net even bij de Albert Heijn. Van de tien fietsen die ik zag staan, stond maar één fiets aan het nietje vast. Negen fietsen staan gewoon los, wel met een slot maar niet met een extra slot aan het nietje. Dat mag, maar het risico dat je fiets dan wordt meegenomen, is dan best groot. Ik praat het niet goed, maar beseft even dat fietsendieven, die zich zeker richten op elektrische fietsen - dit waren volgens mij gewone fietsen, maar ik zeg dit in het algemeen - maar een aantal seconden tijd willen besteden aan het stelen van een fiets. Als je je fiets los neerzet, of dat nou voor de Albert Heijn is of hier voor het gemeentehuis, heb je dus een hoger risico. We zijn via de communicatie bezig geweest om inwoners hierop te attenderen. De politie doet dat ook, maar de verantwoordelijkheid ligt wel bij de eigenaar. Daarmee zeg ik niet dat het nooit kan

gebeuren als je je fiets met twee sloten hebt vastgezet, maar je maakt de kans dan vele malen kleiner. Dat is dus wel een aandachtspunt.

Woninginbraken wil ik er even uithalen. De daling in 2021 was natuurlijk enorm, maar dat had natuurlijk alles te maken met de covidjaren die we achter de rug hebben. Elke inbraak is er één te veel. Zoals de heer Bremmer al zei, heeft dit een enorme impact op inwoners door een aantasting van het gevoel van veiligheid. Ook op dit punt zullen wij aandacht gaan besteden aan goed hang- en sluitwerk, want ook daarvoor geldt: als je het inbrekers zo moeilijk mogelijk maakt, loop je minder risico. Uiteraard wil dat niet zeggen dat het nooit kan gebeuren.

Wat de door de heer Bremmer genoemde kwestie betreft: dat is een lopend politieonderzoek en daar ga ik geen enkele mededeling over doen.

De **voorzitter**: Ik kijk naar de heer Bremmer. Zijn de vragen voldoende beantwoord?

De heer **Bremmer** (CDA): Dat is zeker het geval. Ik dank de burgemeester voor haar antwoorden en ook voor de prima cijfermatige onderbouwing en het zeer welkome inzicht dat die geeft.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik heb niet echt een vraag, maar ik heb mij een heel klein beetje gestoord aan de redenering dat de eigenaar van de fiets verantwoordelijk is voor de diefstal als hij de fiets maar aan één slot zet. Dat is toch een beetje een redenering van het kaliber "dan had ze maar niet zo'n kort rokje aan moeten doen". Ik vind dat type redenering gevaarlijk als je die naar buiten brengt in een gemeenteraad. De verantwoordelijkheid voor een fietsendiefstal ligt bij de fietsendief en bij niemand anders. De aanpak moet natuurlijk gebeuren. Ik was niet van plan om de burgemeester woorden in de mond te leggen. Als ze mijn opmerking zo heeft opgevat, bied ik daar alvast mijn excuses voor aan, maar ik vond de redenering niet helemaal juist.

Burgemeester **Stemerdink**: Excuses aanvaard, want dat heb ik niet gezegd. Ik heb gepraat over risico's. Dat was mijn punt. Ook al staat je fiets aan zes sloten, het kan nog steeds gebeuren. Laat ik maar heel helder zijn: iedereen moet met z'n tengels van andermans spullen afblijven. Maar ik ben ook heel eerlijk: als een fiets los staat op één slot, is zeker bij een elektrische fiets de kans groter dan wanneer een fiets wordt bevestigd aan een paal, een nietje of anderszins. Laat ik het dan maar zo formuleren: ik merk dat het goed zou zijn als we ons daar allemaal wat bewuster van worden. Dat is immers wel waar we met elkaar aan moeten werken.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van mevrouw Schroot.)

5. Hamerstukken:

5.1. Regionaal beleidsplan Eenheid Den Haag "Coalitie voor veiligheid 2023-2026" (raadsregistratienummer Z/68916/318852);

5.2. Vaststellen Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Voorschoten 2022 (raadsregistratienummer Z/22/067234/310375)

De voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Vervolgstappen grondstoffenplan (raadsregistratienummer Z/22/068305/317593)

De **voorzitter**: In november 2021 stelde de raad het Grondstoffenplan vast, met stappen om te komen tot een wijze van afvalinzameling. Nu ligt bij de raad stap 2.2 voor: het maken van een keuze over de wijze waarop PMD -- plastic, metaal en drankkartons -- wordt gescheiden. Het voorstel is om de PMD-fractie vanaf 2024 uit het restafval na te scheiden.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben in de commissie al aangegeven dat we hier wat vragen bij hebben. Eigenlijk zijn die vragen nog steeds niet helemaal beantwoord. In alle documentatie, ook van de wethouder in de Voorschotense Krant van de afgelopen weken, zien we dat we terug moeten naar 30 kilo afval per persoon per jaar in 2025, de zogenaamde VANG-norm. Momenteel zitten we in Voorschoten nog op een enorme afvalberg van 197 kilo per persoon per jaar aan afval. We moeten met elkaar dus 167 kilo per jaar terug in het restafval; ik blijf een

leerkracht. Naar aanleiding van het persbericht dat wij schreven in de commissievergadering, kwamen er veel opmerkingen over het feit dat het PMD dat nu gescheiden wordt bewaard en regelmatig naar de container wordt gebracht, niet in die grijze bak gaat passen. Wat zijn de plannen van het college om deze afvalberg te verminderen? Is er bijvoorbeeld een mogelijkheid dat dit in overleg met winkeliers wordt aangepakt, dus bij het verspreiden van plastic, zoals dat bijvoorbeeld landelijk is aangepakt met het betalen voor plastic zakjes of tasjes als je boodschappen gaat doen? Een heel simpel voorbeeldje: ik kan mij heel goed herinneren dat mijn schoonouders met een pannetje naar de Chinees gingen om daar nasi te halen, zodat er geen plastic meegenomen hoefde te worden. Is dat iets wat in de toekomst weer toegepast moet gaan worden? We moeten dus niet gaan nascheiden, maar bij de bron minder plastic gaan leveren. Onze zorg zit dus niet in het wel of niet instemmen met beslispunten, maar in de gevolgen die dit op de langere termijn gaat hebben. Wij hebben in de commissie veel aandacht gevraagd, maar wij hebben niet het antwoord gekregen dat onze zorg zou wegnemen.

In het Grondstoffenplan staat dat wij in 2026 moeten beslissen over wel of geen vorm van Diftar. Wij moeten ons ervan bewust zijn dat dit een heel duur concept gaat worden, niet alleen voor de gemeente maar vooral voor de inwoners, want de afvalstoffenheffing zou betaald worden door de inwoners. We gaan nog meer restafval produceren. Er moeten dus ook meer kosten gemaakt worden om dit te betalen. Er was een flankerend beleid - dat is nog steeds in de planning - om via het verstrekken van minicontainers voor papier, keukenbakjes en het betalen voor grofvuil een belangrijke stap te zetten om de hoeveelheid restafval omlaag te brengen. De raad heeft de papiercontainer geschrapt. Wat is het alternatief van het college? We willen weten hoe het college zich gaat inzetten voor de uitbreiding van het flankerend beleid, dus niet alleen met die bakjes, de papiercontainer niet meer op afspraak maar vast en het grofvuil. Hoe gaan we dat uitbreiden? Daarom dienen we motie 258 in, waarin wij het college vragen om aanvullend beleid op het Grondstoffenplan te ontwikkelen. Zonder dat flankerend beleid zicht op vooruitgang geeft, wordt het voor ons moeilijk om voor dit voorstel te stemmen. Daarom wachten we eerst de reacties van het college en de raad af en willen we voor de stemming eventueel een korte schorsing voor overleg. De motie luidt:

"Motie 258.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 november 2022, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. het coalitieakkoord de ambitie formuleert om de hoeveelheid restafval deze coalitieperiode te halveren en de wethouder aangeeft dat er nog een lange weg te gaan is om de landelijke norm van 30 kilo restafval per persoon per jaar te halen;*
- b. in het restafval relatief grote hoeveelheden gft en papier zit, welke een grote bijdrage leveren aan de restafval kilo's;*
- c. het integraal ontwikkelde Grondstoffenplan niet gevolgd is door de keuze van de raad om geen papieren minicontainer aan de laagbouw aan te bieden;*

overwegende dat:

- d. het huidige Grondstoffenplan meer in evenwicht gebracht dient te worden zodat de gewenste beperking van het aantal kilo restafval per persoon per jaar beter in zicht komt;*
- e. communicatie als middel om het aantal kilo restafval omlaag te brengen de afgelopen 30 jaar niet gewerkt heeft;*
- f. een keuze voor bron- of nascheiding van PMD het aantal kilo's restafval slechts zeer beperkt beïnvloedt;*
- g. flankerend beleid (zoals de minicontainer papier & het betalen voor grofvuil) een belangrijke toevoeging is aan het beleid om het aantal kilo restafval omlaag te brengen;*
- h. keuzes die gemaakt worden met betrekking tot het grondstoffenbeleid, toekomstige keuzes niet in de weg moeten zitten;*

verzoekt het college:

- 1. aanvullend flankerend beleid bij het grondstoffenplan te ontwikkelen;*

2. *de kosten van dit traject te financieren uit de afvalbelasting;*
3. *deze punten te verwerken in de uitwerking van de voorstellen voor 2024 e.v.,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik kan mij bij een flink deel van de woorden van mevrouw Van der Krogt aansluiten. Ook de SP maakt zich zorgen over de verpakkingindustrie en de hoeveelheid afval die zij oplevert. Alleen trekken wij daar iets andere conclusies uit. Hoezeer het ook toe te juichen is, mevrouw Van der Krogt, dat uw schoonouders met een pannetje naar de Chinees gingen zodat ze geen plastic mee hoefden te nemen, de realiteit is natuurlijk dat zij vrijwel de enigen waren die dat deden en dat de meeste mensen gewoon dat plastic bakje meenemen en de volgende dag bij het afval gooien, omdat de meeste mensen daar nou eenmaal niet zo bewust mee bezig zijn. In plaats van de mensen erop aan te spreken dat ze met een pannetje naar de Chinees zouden moeten, had indertijd misschien beter de Chinees erop aangesproken moeten worden dat hij niet met plastic bakjes moest werken. Dat was toen natuurlijk niet haalbaar, maar om de analogie even door te trekken: dat zou nu wel kunnen. Om het breder te trekken dan uw voorbeeld: ik wil hiermee zeggen dat het er wat de SP betreft niet om gaat dat consumenten hun afval zo veel mogelijk scheiden en daar zo bewust mogelijke keuzes in maken. Het gaat ons erom dat de verpakkingindustrie wordt gestimuleerd om niet zoveel nodeloos afval te produceren met al die verpakkingen. Van de helft daarvan vraag je je af en toe af waarom je die eigenlijk hebt. Een bijkomend punt is dat wij op dit moment in het systeem dat wij in Nederland en dus ook in Voorschoten hebben, de inwoner ervoor verantwoordelijk maken om alles te scheiden. Iedereen weet dat dat niet altijd gaat. Je hebt papieren zakjes met plastic erin. Je hebt plastic dingen met etensresten erin. Zelfs voor iemand die daar heel erg zijn best voor doet, is het vrijwel onmogelijk om dat allemaal te scheiden. Daarom vindt de SP dat we nascheiding nodig hebben, want bij nascheiding kun je al het afval veel effectiever scheiden dan wanneer je dat aan de bron doet en wanneer je de mensen vraagt om het te doen. Daarom kunnen wij wel de intentie van het voorstel steunen om aan nascheiding te doen, maar tegelijkertijd kunnen wij niet met het voorstel instemmen. Wij hebben in de commissie namelijk aandacht gevraagd voor de vraag die ik vanavond al eerder naar voren liet komen toen we het hadden over het energienet: van wie en voor wie zijn dat soort systemen eigenlijk? De SP is van mening dat we de afgelopen twintig jaar in Nederland veel te vaak hebben gedacht: dat laten we wel aan de markt over. Soms werkte dat; heel vaak niet. Als gevolg daarvan hebben we de afgelopen maanden een hele forse energiecrisis gehad, die een stuk minder had kunnen zijn als wij de energiebedrijven nog in staatshanden hadden gehad. We hebben nu ineens de dreiging dat het spoorwegennet geprivatiseerd gaat worden, terwijl we eigenlijk met z'n allen van mening zijn dat dat iets is wat in publieke handen moet zijn. Als je met z'n allen vindt dat een bepaalde dienst kwaliteit moet leveren, niet failliet kan gaan en noodzakelijk is voor het leven in Nederland en als je controle wil hebben op de prijzen en de arbeidsomstandigheden, dan is het wat de SP betreft in eerste instantie een publieke dienst. De vuilophaal is natuurlijk altijd een publieke dienst geweest. Wat de SP betreft blijft dat zo, evenals dus de vuilverwerking. Dat is niet iets heel gek. Er is namelijk gewoon een hele grote publieke vuilverwerker in Alkmaar, in handen van 48 gemeenten en 8 waterschappen. Wij hebben in de commissie gevraagd waarom het college niet eens overwogen heeft om daarnaartoe te gaan, maar automatisch een Europese aanbesteding wilde starten om dit op de markt te gooien. Daar hebben we eigenlijk geen goede antwoorden op gekregen. De overweging waarom daarvoor gekozen is, hebben we eigenlijk niet gehoord. Het is gewoon gedaan. Daarom hebben wij amendement 171 opgesteld, dat ik bij dezen indien. Daarin wijzigt de SP beslispunt 2: in plaats van een Europese aanbesteding voor de vuilverwerkingsinzet sluit de gemeente Voorschoten zich aan bij deze publieke vuilverwerker, die de beste nascheidingsinstallatie heeft die je kan hebben, met goede faciliteiten. Dan houden we dit toch in publieke handen. Als dit amendement aangenomen is, kunnen wij verder helemaal instemmen met de strekking van het voorstel, maar dit is voor ons wel een cruciaal punt. Het amendement luidt:

"Amendement 171.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 3 november 2022, gezien het raadsvoorstel nr. 7 d.d. 3 november,

overwegende dat:

- a. *privatisering van overheidstaken in het recente verleden negatieve gevolgen heeft gehad voor de kwaliteit van de dienst, de prijsontwikkeling en de invloed van de overheid op de dienst;*
- b. *het wenselijk is om lering te trekken uit de gemaakte fouten en die waar mogelijk terug te draaien;*
- c. *afvalverwerking een publieke taak is;*
- d. *de afvalcentrale in Alkmaar in publiek eigendom van 48 gemeenten en 8 waterschappen is en een geavanceerde nascheidingsmachine heeft;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 2 te wijzigen tot:

'Het college te verzoeken aan te sluiten bij de afvalcentrale Alkmaar'."

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wij kunnen ons helemaal aansluiten bij de woorden van GroenLinks en de SP over de verpakkingindustrie, de bron waar al het afval uiteindelijk vandaan komt en waar het ook aangepakt zou moeten worden, zoals ik al eerder in een commissievergadering heb aangegeven. In de commissie kon de wethouder ons niet overtuigen ten aanzien van het voorstel. We hadden een discussie over Diftar, maar uit een verhelderend gesprek met de ambtenaar na afloop bleek dat Diftar een systeem is dat heel lastig uitvoerbaar is in ons dorp, omdat het wegen ingewikkeld is en omdat het veel kost om zo'n systeem aan te schaffen en te laten functioneren. Misschien kost het wel meer dan het uiteindelijk oplevert. We hebben er natuurlijk ook mee te maken dat een derde van ons dorp bestaat uit hoogbouw. Daardoor hebben we vraagtekens bij de invoering van Diftar. We hebben er veel over getwijfeld, maar geleidelijk gaan we nu de kant op dat we daar wat vraagtekens bij zetten. Dan is nascheiding natuurlijk belangrijk, omdat plastic en metaal toch uit het afval gehaald moeten worden. We vinden het heel belangrijk dat gft, het glas en het papier gescheiden blijven. Dat staat ook in het raadsvoorstel. Wij hebben er wel zorgen over of dat blijft doorgaan bij mensen en of de boodschap niet verkeerd overkomt in de zin van: nu kunnen we alles in die bak gooien. Dan zitten we echt in de natte kranten, zal ik maar zeggen. Dat schiet niet echt op.

We zijn benieuwd naar de onderbouwing van het amendement van de SP, die ik nog niet heb ontvangen.

Er zitten nu chips in de containers. Daar loopt een klacht over die, als ik het goed heb, nog niet is afgehandeld. Maar ik ontving van een inwoner het bericht dat er van alles geregistreerd wordt en dat dat nog niet duidelijk is. Gebeurt dat nou echt en wat wordt er dan geregistreerd? Daarover willen we graag opheldering van de wethouder krijgen.

Het allerbelangrijkste is: communicatie, communicatie, communicatie. Daar staat en valt het heel erg mee. We hebben de afgelopen 30 jaar nog geen goed resultaat gezien. De nieuwe organisatie kan laten zien wat ze hiermee kan.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik kan me behoorlijk goed aansluiten bij verschillende delen van de inbrengen van de vorige sprekers. Voorschoten heeft inderdaad nog een grote uitdaging te gaan met het terugbrengen van het restafval; dat klopt inderdaad. In de analyse die voor ons ligt, lijkt het systeem van nascheiding in ieder geval het effectiefst te zijn. Daarmee gaan we de VANG-doelen inderdaad niet meteen behalen, maar de effecten zijn het grootst. Ook in verhouding tot de kosten zoals die voor de inwoners gepresenteerd worden, denk ik dat het een heel logische keuze zou zijn om hiermee aan de slag te gaan.

Het scheiden van het afval blijft daarbij ook aan de voorkant nog een belangrijk punt, want nascheiding is alleen effectief als er ook aan de voorkant wordt gescheiden. Dan hebben we het vooral over stromen zoals papier, glas en voornamelijk gft. Daar zit wel een zorg van de VVD: in de communicatieparagrafen van de afgelopen jaren zijn altijd heel mooie ideeën voorbijgekomen over hoe we gaan communiceren en mensen ervan bewust gaan maken hoe ze met het aanbieden van afval om moeten gaan. Ik heb ooit iets gelezen over Koos de Vuilnisman, die bij de scholen zou langskomen en van alles zou vertellen. Ik heb geen idee waar Koos is, maar mijn kinderen hebben

het er nog niet over gehad. Dat is typerend voor het feit dat wij grote delen van de communicatieparagraaf gewoon niet goed - en soms gewoon niet - hebben uitgevoerd. Dan kan je ook niet verwachten dat je een effectief beleid gaat voeren. Ik sluit me echt aan bij de opmerking van mevrouw Schroot dat daar echt meer aandacht voor moet zijn.

De **voorzitter**: Is dit een punt?

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ja, ik zie dat ik een punt moet zetten.

Mevrouw **Schroot** (D66): Dank voor het punt, meneer Lavrijsen. Een ander punt is: was het niet handig geweest als we dan toch extra papierbakken hadden gegeven aan de mensen?

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik had niet verwacht dat deze vraag niet zou komen, maar mevrouw Schroot heeft in februari zelf al het antwoord hierop gegeven: het echte probleem zat destijds bij het terugbrengen van de ophaalfrequentie. Daardoor kwamen mensen in problemen met het aanbieden van hun oudpapier en van hun restafval. Dat was destijds mijn analyse, die werd ondersteund door de heer Deuzeman. U sloot zich aan bij de woorden van de heer Deuzeman. Het probleem was dus niet zozeer dat mensen niet verplicht een papierbak kregen. Het probleem was dat de ophaalfrequentie naar beneden was gebracht. U kon zich destijds volledig aansluiten bij mijn analyse. Ik gok dus dat u het met mij eens was. Maar om u gerust te stellen: zoals u weet, is de papierbak nog steeds voor iedereen gratis beschikbaar. Mensen hebben dus de volledige vrijheid en mogelijkheid om een papierbak aan te schaffen. Ik zou dat zeker ook in de communicatieparagraaf laten meenemen.

Communicatie is dus belangrijk en ik kan me helemaal aansluiten bij de opmerking van de heer Maassen dat afvalscheiding heel belangrijk is, maar dat die in de praktijk gewoon heel complex is. Ondanks alle goede bedoelingen, ook van mensen die hier heel actief mee bezig zijn en hier gewoon best wel inzicht in hebben, is het ook voor die mensen vaak nog heel ingewikkeld. Ik heb in de commissievergadering namens een vriend van mij gevraagd hoe het zit met het bekende deodorantbusje dat je moet weggooiden, want dat bestaat uit verschillende materialen. Daar zijn talloze voorbeelden van, waardoor het efficiënt scheiden aan de bron gewoon heel ingewikkeld is. Als je dat weet, moet je misschien gewoon de techniek voor je laten werken. Die techniek is inmiddels zo doorontwikkeld dat we daar meer mee kunnen dan een aantal jaren geleden en die techniek is nog steeds in ontwikkeling. Dat is gewoon hartstikke mooi om te zien. Dit is iets wat de VVD de afgelopen jaren al heeft gezegd. Dat zeg ik niet om ons gelijk te halen, maar het is voor ons in ieder geval geen nieuws. Het is echter goed om te zien dat dit ook in deze raadzaal doordringt.

Ik heb nog wel een vraag naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Schroot over de chips in de bakken. Ik kan me herinneren dat we destijds met wethouder Lamers - dat is dus echt een aantal jaren geleden - daarover een discussie hebben gehad en dat daarin is toegezegd dat de borging van de bescherming van de persoonsgegevens geregeld zou worden. Ik vind het heel goed dat D66 daarover begon, want ik heb daar zelf eigenlijk niet zo heel veel aandacht voor gehad, maar ik weet eigenlijk niet hoe het daarmee staat: op welke manier vindt de borging plaats? Wellicht kan het college daar een reactie op geven.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb toch een beetje het gevoel dat de raad niet zo goed naar mij luistert als misschien had moeten gebeuren, want ik ben de afgelopen drie jaar behoorlijk bezig geweest met deze zaak. Ik heb ook flink aangedrongen op het leveren van een feitenrelaas waarin helemaal zou worden uitgewerkt hoe het zit met deze zaak. Voor zover ik weet ligt dit nog steeds bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Dat feitenrelaas is vorig jaar naar de raad gestuurd. Daar staat in ieder geval heel veel in over de borging van de persoonsgegevens.

De heer **Lavrijsen** (VVD): De heer Maassen heeft er gelijk in dat hij hiermee bezig is geweest. Het zal mij ontgaan zijn dat dat stuk naar de raad is gestuurd, maar hij heeft daar helemaal gelijk in.

In grote lijnen kan de VVD dit voorstel steunen. We wachten de reactie van het college op de motie van GroenLinks en op het amendement van de SP af.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Afval scheiden is best lastig. Ik sta af en toe ook te twijfelen: waar zal ik het in doen? We hebben daar in de commissievergadering een goed

gesprek over gehad. Daarom vindt Voorschoten Lokaal nascheiden ook een goede oplossing. De technieken daarvoor zijn op dit moment uitstekend. Naast invoering van nascheiding zou er ook een goede, duidelijke communicatie mogen komen, zoals meerdere fracties al hebben gezegd.

Ik zal nog even de twee belangrijkste punten noemen. Er is al gesproken over flessen en papier, maar vooral het natte gft-afval is heel schadelijk, evenals textiel. Textiel en gft zijn ook heel grote vervuilers. Er moet dus echt een duidelijke communicatie naar de inwoners komen over het feit dat we dat echt apart moeten scheiden.

Ik heb een vraag aan de heer Maassen over zijn amendement. Bedoelt u dat er geen vergelijking hoeft te worden gemaakt met andere verbranders en dat u in feite blind voor Alkmaar wilt gaan? Of moet Alkmaar meegewogen worden bij het maken van de beslissing? Dat wil ik weten.

De **voorzitter**: De heer Maassen komt hierop terug in de tweede termijn.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Dat is goed. Verder is alles gezegd. Ik wacht even de beantwoording af over de moties en over het amendement.

De heer **Maassen** (SP): Misschien is het handig als ik toch reageer, want ik dacht later: daar gaat vast in de eerste termijn van de wethouder op teruggekomen worden en misschien is het daarom goed om hier alvast op te reageren. Het punt is namelijk dat wij in de commissie hebben gevraagd om die vergelijking te maken. Het antwoord van de wethouder in de commissievergadering was dat hij daar geen interesse in had. Als u het met mij eens bent dat die vergelijking gemaakt moet worden, zou ik zeggen: graag; zullen we dat dan samen aan de wethouder voorleggen?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Bedoelt u ook via de Europese aanbesteding of gewoon? Volgens mij had de wethouder ook gezegd dat we een beetje mee zouden liften met de regio Leiden. Misschien kan hij dat straks zelf vertellen.

De heer **Maassen** (SP): Als wij iets in een gemeenschappelijke regeling onderbrengen, hoeven we dat volgens mij niet Europees aan te besteden. Dat is juist het hele idee: dat je dat niet aan marktwerking overlaat, maar in overheidshanden houdt.

De **voorzitter**: Mevrouw Persoon, bent u klaar met uw eerste termijn?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ja.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Het besluit is: voorscheiden of nascheiden? Dat is best een moeilijk onderwerp. Ook ik heb er persoonlijk best wel moeite mee dat je PMD eerst apart moest houden en scheiden - zo zijn we nu opgevoed - en dat dit straks niet meer moet; dat is toch weer even wennen. Maar in de praktijk blijkt nu eenmaal dat nascheiding door machines veel beter gebeurt dan door mensen. Daar gaat het om, om de resultaten die we willen behalen: meer herbruikbare stoffen, minder beslag op grondstoffen en minder te verbranden afval. Wij gaan ervan uit dat de wethouder de toezegging nakomt om een informatiebrief te sturen over de aanbestedingscriteria, zodat de raad ook nog iets daarvan kan vinden. Dat vinden we belangrijk bij dit voorstel.

We willen een aanvullende motie indienen, want we constateren dat er naast veel restafval in de grijze bakken ook veel grofvuil buitengezet wordt in Voorschoten en elders. Dat grofvuil bevat vaak nog prima materialen en spullen die voor recycling in aanmerking zouden kunnen komen. We willen daarom graag een motie indienen om een verkenning te doen naar een circulair ambachtscentrum. Dat is een centrum waarmee een kringloop vergelijkbaar is. Wellicht is daar een sociale werkplaats aan gekoppeld om materialen ook weer op te knappen en aan te bieden voor het opnieuw gebruiken daarvan. Daar zijn goede voorbeelden van in den lande. We zouden graag willen vragen om dat te verkennen, zoals de wethouder heeft aangegeven. Hij heeft aangegeven binnenkort op bezoek te gaan bij een andere gemeente. We vragen geen uitgewerkt plan of iets dergelijks. Er zit dus ook geen financieringsvoorstel bij, maar we vragen een eerste verkenning en een terugkoppeling aan de raad van dat bezoek door de wethouder: is zo'n circulair centrum iets, zou dat ook voor Voorschoten iets kunnen betekenen en zou het kunnen bijdragen aan het terugdringen van de grondstoffen?

De heer **Maassen** (SP): Het voorstel klinkt heel sympathiek, maar er kwamen meteen twee zaken uit het verleden in mijn hoofd naar boven. De ene is de kringloopwinkel die er altijd was en die verdwenen is. Is wat u voorstelt, niet gewoon een kringloopwinkel? Ten tweede moet ik toch ook een beetje denken aan de hele soap die we hebben gehad over de afvalcentrale die in de Dobbewijk moest komen, die indertijd door een CDA-wethouder werd voorgesteld en die vervolgens, toen de contracten al getekend waren, toch werd afgeblazen omdat niemand erop zat te wachten. Ik kan even niet meer op de naam komen. O ja, Avalex; dat was het.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Daarom gaat het in de motie om een verkenning met de buurgemeenten. Er zijn signalen dat ook buurgemeenten hiermee bezig zijn en dat het wellicht goed is om even te kijken wat we eventueel samen met burens kunnen doen.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil het niet helemaal opnieuw gaan uitdiscussiëren, maar een van de problemen van Avalex was indertijd juist dat het in Voorschoten kwam en dat alle buurgemeenten hier hun afval kwamen dumpen, met daarbij de nodige verkeersstromen tot gevolg. Dat was juist waar het verzet zich in belangrijke mate tegen richtte. Ik zou daar dus voorzichtig mee willen zijn; dat zou ik willen meegeven.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Dat is duidelijk, maar daarom vragen we ook om een verkenning door het college. Het gaat niet om een groots project, maar om een eerste verkenning. De motie, die mede wordt ingediend door Voorschoten Lokaal, luidt:

"Motie 260.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 november 2022, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. er naast restafval ook grofvuil wordt aangeboden, dat in verbrandingsovens terecht komt;*

overwegende dat:

- b. hergebruik van goederen bijdraagt aan vermindering van verbranding en beoogde vermindering van het gebruik van grondstoffen;*
- c. diverse gemeenten een circulair (ambachts)centrum hebben met het oog op hergebruik van producten, waar inwoners hun grofvuil afleveren, nog bruikbare materialen en spullen eruit worden gehaald, opgeknapt en aangeboden;*

van oordeel dat:

- d. grofvuil dat verbrand wordt, kan en moet verminderen door meer grofvuil te (laten) hergebruiken;*
- e. een circulair (ambachts)centrum een belangrijke bijdrage kan leveren aan de nagestreefde vermindering van grofvuil;*

nodigt het college uit:

- 1. binnen afzienbare tijd een eerste verkenning te starten naar mogelijkheden van een circulair (ambachts)centrum voor Voorschoten, al dan niet in samenwerking met buurgemeenten;*
- 2. de raad hierover medio 2023 nader te informeren,*

en gaat over tot de orde van de dag."

In het voorstel zit ook een besluit om € 12.000 voor extra grijze bakken te voteren. We zouden het op prijs stellen als het college er voordat wij t.z.t. de Verordening inning en vordering van de afvalstoffenheffing krijgen, over nadentkt of de extra grijze bakken die sommige mensen willen, ten laste van iedereen moeten komen of dat daar toch iets specifiek voor kan komen. Dit is iets wat t.z.t. bij de verordening aan de orde kan komen. Dit is dus niet voor nu, maar we willen dit alvast meegeven aan het college om hierover na te denken.

Ik kom nog even terug op het amendement van de SP. We hebben het er net even over gehad. Het college heeft aangegeven dat het een kortetermijnkeuze en een kortetermijncontract wil, zodat we wellicht op korte termijn kunnen aansluiten bij de Leidse regio. De nu voorgestelde inbesteding bij Alkmaar is een langetermijnverplichting. Dat doen wij dan zonder onze burens. Op zich is het dus een sympathiek voorstel, dat helemaal niet per se is af te wijzen, maar ik denk dat het vooral een kwestie is van: niet nu.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik heb vanavond veel goede punten in de raad gehoord. We moeten terug in de hoeveelheid afval. De bedrijven moeten minderen, de verpakkingindustrie moet minderen en ook de consumenten moeten minderen. Als je over dit onderwerp begint te lezen - voor mij was het een relatief vreemd onderwerp - zie je dat er de afgelopen jaren door heel veel gemeenten heel veel onderzoeken zijn gedaan. Naast het onderzoek dat de gemeente Voorschoten heeft uitgevoerd, kun je op internet iets terugvinden van 30 à 40 gemeenten die daar iets over gezegd hebben. Als je kijkt naar het plaatje voor het hele land over bronscheiding, nascheiding en de tussencategorie, lijkt het bijna een religieuze twist. Ik heb dezelfde soort documenten gevonden - onder andere uit de stad waar ik heel lang heb gewoond, Nijmegen - waarin men echt een warm pleitbezorger is van bronscheiding en bijvoorbeeld ook aangeeft dat bronscheiding eigenlijk veel goedkoper is dan wat in dit voorstel staat. In het stuk mis ik eigenlijk gemeenten die heel succesvol zijn geweest in het terugbrengen van het afval en die ook de scheiding van plastic op een goede wijze vorm hebben gegeven. Ik maak een vergelijking met bijvoorbeeld Nijmegen, een vrij grote stad in het oosten van het land, die drie keer zoveel plastic scheidt als Voorschoten. Dat heeft te maken met een uitstekende communicatiecampagne die ze daar hebben toegepast. Het is ook echt in het DNA van de mensen terechtgekomen. Ik vind dat heel belangrijk.

Van de bedrijven die worden genoemd in het onderzoek dat als bijlage aan het voorstel is toegevoegd, komen vijf bedrijven in aanmerking voor bron- of nascheiding. Op de website van die bedrijven zie je dat twee bedrijven echt vol inzetten op nascheiding, maar dat drie bedrijven vol inzetten op bron- en nascheiding, dus op allebei. We hebben dit onderzoek uitgevoerd. Ik vind het jammer dat we het onderzoek, zoals ik ook in het raadsvoorstel lees, klakkeloos overnemen zonder zelf fatsoenlijk daarover te hebben nagedacht. Ik wil van de wethouder vooral meer horen over die vergelijking met andere steden: waarom heeft de communicatiecampagne daar wél gewerkt en bij ons kennelijk niet? Waarom vind ik die communicatie, die al heel terecht door de heer Lavrijsen en mevrouw Schroot werd genoemd, zo belangrijk? Er staat één klein zinnetje in, volgens mij op de laatste pagina van het onderzoek, waarin staat dat het risico van een overgang van bronscheiding naar nascheiding is dat mensen ook bij andere producten minder goed zijn in het bronscheiden; volgens mij heeft GroenLinks daar in de commissievergadering al opmerkingen over gemaakt. Er is ook gedragswetenschappelijk bewijs voor dat die kans vrij groot is. De oplossing die wordt genoemd, is communicatie. Maar we hebben net geconstateerd dat die communicatie in de afgelopen periode ongelofelijk belabberd is geweest. Ik vind het dus heel moeilijk: ten eerste is het voorstel in mijn ogen onvoldragen en ten tweede is de hoop gevestigd op communicatie, waarvan we in de afgelopen periode hebben gezien dat de trackrecord niet goed was. Dat is voor mij als fractie reden om te zeggen dat dit voorstel vooralsnog onvoldragen is. Ik hoor graag of daarop antwoord kan komen van de wethouder, maar ik vind eigenlijk dat dit voorstel terug naar de tekentafel moet.

Wethouder **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik heb vanavond veel gehoord. Ik denk ook dat dit een onderwerp is waar iedereen echt verstand van heeft. Iedereen produceert afval en iedereen heeft de grote wens dat het afval goed wordt opgehaald, zodat het ons tegelijkertijd helpt om Nederland verder te brengen op dit gebied. Ik heb een aantal keren gehoord dat het in feite begint bij de productie van onze spullen. Daar ligt in feite het grote punt van aandacht. We moeten minder produceren en we moeten minder verpakkingen hebben. Daar moet dus het nodige aan gedaan worden, maar daar zitten we hier in Voorschoten niet voor. We kunnen dit op kleinschalig gebied wel bespreken met onze winkeliers, maar het blijft een landelijk punt. Maar nogmaals, ik sta er helemaal achter dat er minder verpakkingsmaterialen moeten komen; dat is een terecht punt.

GroenLinks zegt terecht dat we terug moeten in het aantal kilo's. Dat is ontzettend belangrijk. Er werd ook gezegd dat de grijze bak waarschijnlijk niet genoeg zal zijn om de nieuwe afvalberg te kunnen verwerken. We hebben ook gezegd dat, als er te weinig ruimte is in de bak, een tweede

bak aangeschaft kan worden en dat we daar dan kosten voor gaan berekenen. Dat zou moeten helpen bij het terugdringen van het afval per huishouden.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Ik begrijp wat u zegt en ik hoor het u zeggen, maar een van de meest gegeven reacties is: ik heb geen ruimte om twee bakken kwijt te raken. Dat is dus het grootste punt. We kunnen zoveel bakken gaan leveren als we willen, maar heel veel mensen kunnen ze niet kwijt in hun bovenwoning of hun kleine schuurtje. Dat vind ik dus nog wel moeilijk.

Wethouder **Zoetemelk**: Dat klopt, maar het punt is dat de uitdaging om één bak te gebruiken, ook een stimulans is om minder afval te produceren. De kosten die je ervoor moet maken en de ruimte die je er niet voor hebt, zouden dus een extra stimulans moeten zijn om het afval dat je produceert, in ieder geval te verminderen.

De heer **Maassen** (SP): Een van de grote problemen die we zien met betalen voor extra afval, bijvoorbeeld in gemeenten waar Diftar is ingevoerd, is dat je afvaltoerisme krijgt: mensen willen niet betalen voor de extra afvalmaatregel, maar dumpen het gewoon bij de burens of ergens anders in de straat. Heeft het college onderzocht of dat effect bestaat als je voor een tweede bak moet gaan betalen?

Wethouder **Zoetemelk**: Over Diftar hebben we het hier in ieder geval niet. We hebben het over een tweede bak. Het aanschaffen van een tweede bak is een keuze, maar daar betaal je voor. Dat betekent dat je daar in ieder geval kosten voor maakt. Dat betekent dus een terugdringing van het afval of in ieder geval van de behoefte om afval te creëren. Daarmee is dit in ieder geval genoeg stimulans om minder afval te produceren.

De heer **Maassen** (SP): Die conclusie deel ik dus niet, want een gevolg van het moeten betalen voor een tweede bak zou ook kunnen zijn dat je het gewoon bij je burens in de bak dumpst. Dan hoef je niet te betalen en dan heb je ook geen stimulans om minder te produceren. Heeft het college onderzocht of dat effect optreedt, of niet?

Wethouder **Zoetemelk**: Ik denk dat je niet hoeft te onderzoeken of mensen heel creatief kunnen zijn in het verplaatsen van hun afval. Dat is duidelijk en dat is vaker gebleken. Daar hoef je geen onderzoek naar te doen. Afval in de bak van de burens gooien is geen probleem als die bak ook maar niet vol is. Op zich kan het dan dus geen probleem zijn. Het punt is dat je niet betaalt voor je afval. Als je het kan verdelen over meerdere bakken, is het dus geen probleem. Het gaat om het vullen van je eigen bak. Als die vol is, is die vol. Als je geen ruimte hebt bij een ander, moet je een tweede bak aanschaffen. Daar komt het op neer, maar dit is in totaliteit in ieder geval een stimulans om het afval te verminderen.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik hoor de wethouder zeggen dat een tweede bak kan worden aangeschaft tegen betaling. We kennen nu een systeem waarin voor huishoudens van vijf personen of meer al een gratis tweede grijze bak beschikbaar is. Betekent dit dat die mensen ook gaan betalen voor een tweede grijze bak, dus dat dat systeem gaat veranderen? Hoe ziet de wethouder dat?

Wethouder **Zoetemelk**: Ik denk dat ze in de meeste gevallen nu al een tweede bak hebben. Ze zullen dus geen derde bak aanschaffen en betalen, maar ik kan me uw vraag voorstellen: als die nu gratis is, zullen we erover na moeten denken hoe we dat gaan aanpakken. De ene familie produceert meer afval dan de andere, maar er moet in ieder geval een stimulans zijn om minder afval te produceren. Dit is een van de middelen die we daarvoor willen inzetten.

De heer **Lavrijsen** (VVD): We zijn het ermee eens dat er een stimulans moet zijn om minder afval te produceren, maar een gezin met vier of vijf kinderen heeft per definitie gewoon meer afval dan, met alle respect, een bejaard echtpaar. Dat werkt zo. Daarvoor hebben we nu in Voorschoten het systeem dat voor de wat grotere huishoudens een tweede bak om niet beschikbaar is. Mijn vraag is dus of dat ook gaat veranderen. Dat gaat dus niet om een derde bak erbij, maar om de vraag of dat systeem van een tweede bak voor de grotere huishoudens gaat veranderen, of niet. Of is daar een idee over? Want zover is het nog niet.

Wethouder **Zoetemelk**: Ik wilde inderdaad net zeggen dat we daar even over moeten nadenken. U snijdt een goed punt aan. Ik denk dat we daar in elk geval goed over moeten nadenken en dat ik

hierop moet terugkomen, maar we willen in elk geval voor een tweede bak laten betalen. Over mensen met grote gezinnen moet inderdaad nagedacht worden, maar dat wil ik even terugnemen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Ik begrijp dat er wel nagedacht is over het betalen voor een tweede bak. Gaat dat niet een privilege geven in de zin van: ik heb betaald; ik kan het dus toch wel weggooien? Dat is een beetje mijn angst. We hebben het daar in de commissievergadering al over gehad: als je geld hebt, mag je het afval makkelijker weggooien. Het zou heel vervelend zijn als die gedachte gaat spelen in Voorschoten. Dat zou ik een hele nare gedachte vinden, want dan krijg je echt een scheiding tussen arm en rijk op het gebied van afval. Dat zou ik heel vervelend vinden.

Wethouder **Zoetemelk**: Ik denk dat ook mensen met wat meer inkomen zuinig kunnen en willen zijn. Maar goed, het is een stimulans die we in elk geval mee willen geven door te laten betalen voor die tweede bak. Ik neem dit even terug om hier dieper over na te denken. Het stond ook niet in de stukken en we hebben ook geen bedrag genoemd. Laten we dat dus even terugnemen en dan kom ik met een voorstel daarover.

Dan de motie van GroenLinks over het flankerend beleid. Ik moet in elk geval aangeven dat er al voor grofvuil betaald gaat worden en dat het bakje voor keukenafval ook al geregeld is. Dat stukje flankerend beleid gaan we het komende jaar dus al doen. Het is altijd leuk om te zeggen dat een voorstel sympathiek is, maar ik denk dat de gemeente continu moet nadenken over maatregelen die we moeten nemen om de afvalberg te verminderen. Daar kunt u dus van uitgaan. Veel van wat in de overwegingen in de motie wordt aangegeven, wordt in feite al gedaan. Naar mijn gevoel is de motie dus overbodig, omdat er in feite al gewerkt wordt aan die punten. Als u in uw tweede termijn nieuwe punten heeft, zou ik die graag willen horen, want dan kan ik die nog in overweging nemen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): We weten wat er al gedaan wordt, maar we vragen welke aanvullende flankerende beleidsmaatregelen genomen gaan worden. Dat is de intentie van de motie: wat de aanvullende maatregelen zijn.

Wethouder **Zoetemelk**: Ik zei net al dat we continu bezig zijn met het ontwikkelen van het afvalbeleid en het grondstoffenbeleid. Ik denk dat we dat zo moeten houden. Wij pakken het dus op. Ik denk dat de motie in feite een stimulans is om daarmee door te gaan. Ik denk dat het het beste is om de motie gewoon als een stimulans te zien en dat we daarmee aan de slag gaan. Er zijn ook kosten aan verbonden, zoals u heeft aangegeven, en we willen de kosten voor de inwoners in ieder geval zo laag mogelijk houden.

Ik ga naar de SP, de heer Maassen. We hebben in de commissievergadering duidelijk aangegeven dat we een aanbesteding gaan doen om in elk geval voor de korte termijn een partner te vinden in de afval- en grondstoffenverwerking. Dat doen we om binnen een paar jaar aan te kunnen sluiten bij de Leidse regio. Ik denk dat we, als we in de Leidse regio zitten, ook kunnen kijken naar publieke partners. Nu is het, ook gezien het onderzoek dat we hebben gedaan, belangrijk dat er gekozen wordt voor een tijdelijke oplossing via een aanbesteding en dat we straks in de Leidse regio met elkaar gaan kijken of we er inderdaad een publiekrechtelijke partij bij kunnen betrekken. Ik denk dat het nu, gezien de overgang naar de Leidse regio, verstandig is om dit beperkt te houden tot een bepaalde termijn.

De heer **Maassen** (SP): Bij heel veel gemeenschappelijke regelingen is de SP het er helemaal mee eens dat we ons richten op de Leidse regio, maar hier is niet duidelijk waarom we ons per se bij de Leidse regio moeten aansluiten. Kan de wethouder daar wat beter op ingaan? Het wordt hier eigenlijk als een gegeven neergezet, "we gaan dit in de Leidse regio doen", maar waarom eigenlijk?

De **voorzitter**: Een kleine attendering tussendoor: meneer Maassen, let op uw spreektijd.

Wethouder **Zoetemelk**: Ik denk dat ik ook zelf op de spreektijd moet letten. Meneer Maassen, alle ogen zijn op dit moment gericht op de Leidse regio. We hebben gezegd: laten we in ieder geval de Leidse regio versterken met elkaar. Daar spelen wij als Voorschoten een rol in. Zeker op afvalgebied kunnen we collectief heel wat betekenen, ook op dit gebied, waarbij u aangeeft: kijk ook eens naar publiekrechtelijke instellingen. Dat neem ik dus mee. Als we verdergaan in de Leidse regio, kunnen we dat straks als Voorschoten in ieder geval inbrengen.

Ook u had een verhaal over de productie. Inderdaad, het is ongelooflijk wat je dagelijks binnenkrijgt aan plastic. Uw partijen zijn allemaal ook landelijk vertegenwoordigd; zelfs de plaatselijke partij heeft landelijke vertegenwoordigingen. Ik denk dat het heel belangrijk is om die signalen landelijk neer te leggen om werk te maken van het terugdringen van het afval.

Dan gaan we naar D66, met volgens mij hetzelfde verhaal over de verpakkingsindustrie: daar moeten we mee aan de slag. Nascheiden blijkt inderdaad veel beter te werken dan bronscheiding, zoals blijkt uit het onderzoek. We hebben dat onderzoek niet voor niks laten doen. Dat heeft mij in elk geval geholpen bij het maken van deze keuze; het college heeft in elk geval die conclusie getrokken. Gft, glas en papier blijven inderdaad een aandachtspunt. Als we PMD gaan nascheiden, mag het niet zo zijn dat die stoffen weer in het restafval verdwijnen. Het is dus heel belangrijk om dit in de communicatie mee te nemen, maar als we nu kiezen voor nascheiding, hebben we het in elk geval een stuk makkelijker bij de communicatie dan wanneer je het systeem helemaal verandert. De keuze voor nascheiding betekent in elk geval dat je als inwoner van Voorschoten de keuze voor PMD makkelijker kan maken, want je hoeft die keuze niet meer te maken, omdat die voor je wordt gemaakt. Nascheiding gebeurt machinaal en is op zich veel effectiever dan zoals wij dat zelf kunnen doen. We hebben op de Duurzaamheidsmarkt mensen laten scheiden en het is buitengewoon moeilijk om daar die keuze in te maken. Het blijkt gewoon dat nascheiding de effectiviteit veel hoger brengt.

De VVD zegt ook dat nascheiding het effectiefst is en vraagt aandacht voor het bronscheiden van papier, gft en glas. Voorschoten Lokaal noemde ook textiel. Daar moeten we echt aandacht aan besteden. Ik heb Koos de Vuilnisman meegemaakt. Ik zal hem eens bellen. Het was een prachtig initiatief; dat was op de Gevers Deynootschool. Dat werkte heel goed bij de kinderen. Er werd inderdaad heel goed in beeld gebracht hoe belangrijk bronscheiding of nascheiding is en hoe belangrijk het is om spullen te scheiden om van afval naar grondstoffen te gaan. Dit is voor mij een stimulans om te kijken naar het weer invoeren daarvan, want dat hielp bij de kinderen echt om een beeld te krijgen van hoe afvalstromen werken.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik ben blij dat Koos de Vuilnisman gesignaleerd is in Voorschoten. Ik had hem nog niet gezien, maar ik bedoelde niet zozeer dat deze interventie per se ingezet moet worden. Dat is prima, hoor, maar het symboliseerde meer dat de communicatieparagraaf in de laatste jaren incompleet is uitgevoerd.

Wethouder **Zoetemelk**: Vandaar mijn aandachtspunt om nog eens te kijken of dit weer ingevoerd kan worden in het kader van een stukje communicatie. Het geeft namelijk ook publiciteit en het brengt ook volwassenen weer bij het beeld dat de kinderen voorgeschoteld krijgen.

De discussie over de chip is een bekende discussie. Die vraag ligt nog steeds, al twee jaar lang, bij de Autoriteit Persoonsgegevens. We zullen nog een keer vragen om daarover een uitspraak te gaan doen. Ik heb begrepen dat de bedoeling ooit was om het te koppelen aan een huis zonder daarbij de gegevens te gebruiken van personen, zoals wethouder Lamers inderdaad ooit heeft gezegd, maar om bijvoorbeeld te kijken of iemand één bak heeft en niet twee bakken. Het is dus puur gericht op de vaststelling of iemand een of meerdere bakken gebruikt. Het is dus gekoppeld aan een adres, maar er worden geen persoonsgegevens aan gekoppeld. Dat heb ik begrepen uit de antwoorden die ik heb gekregen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Wat wordt er nu precies geregistreerd en waar wordt verantwoording afgelegd? Dat is me niet helemaal duidelijk. Ik heb van een inwoner die bij de klacht betrokken is, begrepen dat ze ook verantwoordingslijsten of overzichten krijgen van wat er precies is geregistreerd. Dat lijkt me bijzonder vreemd.

Wethouder **Zoetemelk**: Dat is mij niet bekend. Mij is alleen bekend dat het gekoppeld is aan het adres en dat hiermee wordt vastgesteld of mensen één bak hebben of meerdere bakken. Meer niet; dat is mij bekend.

De heer **Maassen** (SP): Daar gaat mijn spreektijd, maar ik moet toch even ingrijpen. Een adres is natuurlijk ook een persoonsgegeven. Wat zich indertijd wreekte bij wethouder Lamers, was dat het voorstel was geschreven voordat de APV werd ingevoerd en dat het werd ingevoerd nadat de APV

was ingevoerd. Daardoor stond er geen juiste informatie in over wat een persoonsgegeven was. Die discussie kunt u gewoon even terugkijken, maar ... Volgens mij was dat mijn spreektijd.

De **voorzitter**: Nog 1 minuut en 13 seconden.

Wethouder **Zoetemelk**: Het ligt nog steeds bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Ik denk dat we even daarop moeten wachten. Ik denk dat wij moeten vragen om daar haast mee te maken. Ik heb begrepen dat we dat continu doen, maar ik denk dat het belangrijk is om dat even af te wachten.

Mevrouw **Schroot** (D66): Overtreden we nu nog steeds de wet of voldoen we aan de wet?

Wethouder **Zoetemelk**: Die vraag wil ik ook graag beantwoord zien, zodat we ons beleid eventueel daarop kunnen aanpassen. Ik wacht dus even op de uitspraak.

Mevrouw **Schroot** (D66): Het lijkt me heel raar als we de wet overtreden en daarmee doorgaan. Ik snap wel dat de Autoriteit Persoonsgegevens nog een uitspraak moet doen, maar we kunnen nu toch weten of we voldoen aan de wet?

Wethouder **Zoetemelk**: Ik zal u één ding zeggen: als mij blijkt dat we de wet overtreden, stoppen we ermee. Maar ik wil in ieder geval een uitspraak van de Autoriteit hebben om daar een keuze en een afweging in te maken.

Mevrouw **Schroot** (D66): Zult u de raad zo spoedig mogelijk daarover informeren met een informatiebrief?

Wethouder **Zoetemelk**: Het lijkt mij verstandig om even de uitspraak van de Autoriteit Persoonsgegevens hierover af te wachten, want dan kan ik u inderdaad de juiste gegevens geven.

Mevrouw **Schroot** (D66): Maar dat duurt al jaren.

Wethouder **Zoetemelk**: Ja, maar ik beloof u dat ik daar weer achteraan ga om te kijken of ik dat op korte termijn los kan krijgen. Maar het punt is dat ik niet méér kan doen dan beloven, want we zijn afhankelijk van de uitspraak. Ik ga er dus achteraan; dat is mijn belofte en dat ga ik voor u regelen. Als ik een antwoord heb, zal ik u daar direct over informeren.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Als ik het goed begrijp, hebben we die chips er nu alleen in om te kijken hoeveel bakken er per huishouden zijn. Is dat belangrijk voor de afrekening? Ik dacht eigenlijk dat die chips erin waren gekomen omdat we in de toekomst op Diftar wilden overgaan. Als dat nu niet doorgaat, kunnen we die chips er nu eigenlijk uit halen. Dan kan de AP straks zeggen "jullie hebben een overtreding begaan, maar we zien dat het er al uit is". Dan zouden we een boete kunnen ontlopen. Is dat handig of niet?

Wethouder **Zoetemelk**: Ik ga hier geen antwoord op geven. Ik denk dat het het beste is dat ik dit even terugneem en u daarover een informatiebrief beloof om u hierover meer informatie te geven. Ik ga in ieder geval weer achter de Autoriteit Persoonsgegevens aan. Ik beloof u dat u hier zo snel mogelijk informatie over krijgt. Dat is het enige wat ik op dit moment kan beloven.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik had eigenlijk dezelfde vraag als mevrouw Schroot, maar volgens mij weten we pas of we in overtreding zijn als we de uitspraak van de Autoriteit Persoonsgegevens hebben. Daar kan je dus niet op vooruitlopen. Dit maakt het natuurlijk wel enigszins kwetsbaar, maar ik zou graag van de wethouder horen of er na twee jaar wachten een idee is van wanneer die uitspraak onze kant op kan komen. Want ik vind twee jaar wachten op zo'n uitspraak extreem lang, zeker gezien het belang van het onderwerp. Dat is geen verwijt aan het college, maar heeft u enig idee wanneer die uitspraak onze kant op kan komen?

Wethouder **Zoetemelk**: Als ik het zou weten, zou ik het u nu verteld hebben. Ik ga erachteraan en ik beloof in ieder geval om daar weer druk op te zetten, want het duurt gewoon veel te lang.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik zeg niet dat ik gelijk de oplossing heb, maar ik kan in ieder geval zeggen dat de AP zwaar overbelast is en dat de kans dat u over twee jaar nog steeds geen antwoord heeft, dus zeer aanwezig is. Ik doe een suggestie. Wat mogelijk zou kunnen, is een

externe jurist hiernaar laten kijken, dit laten toetsen en hierover een uitspraak laten doen. Dat is volgens mij iets wat op korte termijn te realiseren is en dan krijg je een richtinggevende uitspraak. Dan hoef je niet te wachten op de Autoriteit Persoonsgegevens. Volgens mij zijn er genoeg mensen die verstand hebben van de AVG; volgens mij zit er zelfs iemand in onze zaal die daar verstand van heeft. Volgens mij kunnen we dat op een goede wijze uitvoeren. Dan kun je er iets zinnigs over zeggen in plaats van dat we nu na twee jaar waarschijnlijk nog een keer twee jaar gaan wachten.

Wethouder **Zoetemelk**: Ik heb begrepen dat dat juridische onderzoek al gedaan is en dat iemand hierop is gezet. Ik ga u informeren over die uitkomst. Ik denk dat dat het beste is, net als toch weer even die druk op de Autoriteit zetten. Ik ga u informeren over wat we op dit moment weten en dat koppel ik terug naar de raad.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voor mij is wat de wethouder net deelt, nieuwe informatie. Ik wil even bij de rest van de raad checken of dit inderdaad nieuwe informatie is. Hadden wij dit dan niet eerder moeten weten?

Wethouder **Zoetemelk**: Ik ben zelf redelijk lang raadslid geweest. Ik heb het idee dat ik het wist, maar ik kijk ook even naar de andere mensen die wat langer in de raad zitten.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het gaat om het punt dat er een andere jurist naar heeft gekeken en daar een uitspraak over heeft gedaan. Dat bedoelde ik. Dat hoorde ik u net zeggen. Dat was voor mij een nieuw punt. Ik kijk even naar andere raadsleden of dit ook voor hen een nieuw punt is.

Wethouder **Zoetemelk**: Ik begrijp van meerdere mensen in de zaal dat het bekend is, maar ik denk dat we deze discussie gewoon moeten stoppen, want anders blijven we rondcirkelen bij dit onderwerp. Ik beloof u dat ik u daar in ieder geval meer informatie over zal verstrekken.

De heer **Maassen** (SP): Is het mogelijk om daar een tijdspad bij te geven, een indicatie van wanneer die informatie dan komt? Om het vorige dossier heb ik ongeveer anderhalf jaar zitten zeuren voordat het er kwam. Is het mogelijk om hier een tijdsindicatie bij te geven?

Wethouder **Zoetemelk**: Ik kom daar in de tweede termijn op terug. Ik denk dat dat het beste is. Er is door GroenLinks ook gevraagd om een schorsing tussendoor. Ik kom hierop terug.

De **voorzitter**: Als voorzitter zou ik de wethouder willen meegeven om in de tweede termijn exact te formuleren wat de toezegging is ten aanzien van de informatiebrief, want ik heb nu twee verschillende varianten gehoord, enerzijds naar aanleiding van de uitspraak over chips - als die er komt - van de Autoriteit Persoonsgegevens en anderzijds over de bredere vraag omtrent de juridische status. Zou u er in de tweede termijn op terug willen komen wat de exacte toezegging is en inderdaad ook wanneer die toezegging kan worden uitgevoerd? Ik zie geen interrupties meer.

Wethouder **Zoetemelk**: Voorschoten Lokaal had het over goede communicatie. Dat is een heel helder verhaal, dat we eigenlijk in de volle breedte hebben gehoord. Het collectief van de Leidse regio is ook genoemd; volgens mij heb ik daar ook al antwoord op gegeven.

Ik ga nu naar het CDA. Machines zijn op dit gebied inderdaad beter dan mensen, zeker op het gebied van PMD. De informatiebrief over het aanbestedingstraject heb ik toegezegd; die komt eraan. Wat de motie over het circulair ambachtscentrum betreft: ik zit bij de provincie in een werkgroepje met een aantal wethouders die daarin informatie met elkaar uitwisselen over circulair afval- en grondstoffenbeleid. We zijn uitgenodigd in de Hoeksche Waard om te gaan kijken naar zo'n ambachtscentrum. Ik denk dat het in het kader van de motie het beste is om niet een hele grote toezegging te doen over een informatiebrief of iets dergelijks, want dat kost weer tijd en inspanning. Maar ik denk dat ik de toezegging kan doen dat ik in ieder geval terugkoppel wat ik in de Hoeksche Waard heb gezien en of daar in Voorschoten ruimte voor is, want ik denk dat het ruimteprobleem het grootste punt is in Voorschoten, zoals al werd genoemd in het kader van de discussie over de Dobbewijk. Het gaat vooral om kijken of we regionaal zoiets kunnen opzetten en daarbij aan kunnen sluiten. Het gaat erom dat je een milieustraat moet hebben, met inderdaad daaraan gekoppeld zo'n centrum waarmee je de circulariteit kan opvoeren. Die toezegging doe ik dus ook: de terugkoppeling zal ik doen. Ik ontraad de motie, omdat het uitvoeren daarvan iets te

zwaar en te heftig is. Ik denk dat het beste wat ik kan doen, is om terug te koppelen wat ik heb gezien in de Hoeksche Waard en daar een mening bij te geven.

De Partij van de Arbeid noemde het oosten van het land. In het oosten van het land blijkt men inderdaad heel goed te zijn in bronscheiding. Dat is in de volle breedte geconstateerd, maar in onze regio zeggen de meeste gemeenten dat nascheiding beter is. Het lijkt erop dat het oosten van het land gewoon iets beter is in bronscheiding dan het westen van het land. Ze halen daar ook hoge resultaten mee. Hoe dat komt is niet bekend, waarschijnlijk door de vele laagbouw daar, maar in het westen van Nederland blijkt nascheiding beter te werken. Dat heeft waarschijnlijk met het open karakter van het oosten van het land te maken, maar dat hebben wij hieruit moeten concluderen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het is heel duidelijk dat de heer Zoetemelk niet zo vaak in het oosten van het land en in Nijmegen geweest is, want ik weet niet waar hij dat in ziet. De cijfers zijn echt vele malen hoger. Het is grappig dat u het toeschrijft aan de structuur, terwijl het volgens mij echt gaat om de communicatie die daar heeft plaatsgevonden en de verschillende middelen die ze daarvoor inzetten. Ik vind het dus iets te kort door de bocht om het alleen daarop te gooien.

Wethouder **Zoetemelk**: Een gemeente als Leiden, die redelijk vergelijkbaar is met Nijmegen, zweert bij nascheiding en heeft daar ook heel bewust voor gekozen. Het is dus een keuze die je maakt. Daar is communicatie aan verbonden. Wat je ook doet, bronscheiding of nascheiding, communicatie is ontzettend belangrijk. We gaan ook de volle aandacht aan die communicatie besteden.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond. Zijn alle vragen uit de eerste termijn beantwoord? Ook tussendoor zijn heel veel vragen beantwoord. Is het, alvorens we aan de tweede termijn gaan beginnen, wijs om kort te schorsen? Volgens mij had mevrouw Van der Krogt daarom verzocht.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Ik constateer dat het college formeel geen spreektijd meer heeft. Ik zou de raad willen vragen of het goed is dat we in elk geval de beantwoording bij dit agendapunt voltooien. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Ik verzoek de wethouder ook om kort en bondig te antwoorden, daar waar mogelijk.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Ook ik zal proberen kort en bondig te blijven. De hoofdboodschap van de communicatie is ons nog niet duidelijk. Hoe gaat het college die vormgeven? Hoe wil het college naar minder afval? Dat is ons niet duidelijk. De heer Posthuma verwoordde het goed: het plan is niet voldragen. De beleidsplannen blijven voor ons nog steeds te vaag. Het enige handelingsperspectief dat we nu gehoord hebben, is in mijn ogen dat er een tweede bak besteld kan worden. Hier ligt het probleem, want dat is een contraproductieve communicatie: er komt meer afval, dus neem je een tweede bak. Nascheiding is voor ons ook niet het grote probleem. De zorg zit in het gebrek aan het verminderen van afval. De manier van communiceren op de korte termijn is voor ons superbelangrijk. Wij zullen het plan niet steunen, maar we willen wel onze motie in stemming brengen.

De **voorzitter**: Meneer Maassen wil geen gebruik maken van zijn tweede termijn.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. We kunnen ons aardig vinden in de woorden van GroenLinks, maar wij zullen wel instemmen met het voorstel, omdat we denken dat tegenstemmen ook geen oplossing is. Bij de motie van het CDA over de milieustraat vraag ik me nog wel af wie het initiatief tot zo'n milieustraat gaat nemen. Moeten we dat zelf als gemeente doen en waarvan dan, van welk geld? Of moet een ondernemer dat gaan doen? Ik denk dat dat nog een groter probleem is dan de ruimte, want iemand moet dit gaan betalen en hier toezicht op gaan houden.

De motie van GroenLinks zullen wij steunen. Wat het amendement van de SP betreft: wij denken dat het slim is om met de Leidse regio op te trekken, ook bij de vervolgaanbestedingen. We nemen een groot financieel risico als we weer onderdeel gaan uitmaken van een gemeenschappelijke regeling. Om die reden vinden wij de algemene Europese aanbesteding verder een goed voorstel.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. De VVD zal het stuk steunen. De motie van GroenLinks zien wij als overbodig en zullen wij zeker niet steunen. Ik zit een beetje op dezelfde lijn als mevrouw Schroot met betrekking tot het amendement van de SP. Daar zullen we dus ook niet mee instemmen. Motie 260 van het CDA krijgt wel onze steun.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wij staan natuurlijk al bij motie 260; die steunen wij. Juist omdat de kringloopwinkel weg is, vinden wij het belangrijk om dit initiatief uit te zoeken. Wij steunen natuurlijk de nascheiding. Ik heb één vraag: is het efficiënt om voor drie jaar een dure aanbesteding te doen? Kunnen we niet gewoon doorhobbelen zoals het nu gaat en dan later bij Leiden aanhaken?

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik begin met mijn eigen motie. Met de toezegging dat er teruggekoppeld zal worden na het werkbezoek aan het circulair centrum met de werkgroep van de provincie, denk ik dat de motie overgenomen is zoals ik haar bedoeld heb. Dan hoef ik haar dus niet meer in stemming te laten brengen, want dan is zij als zodanig gewoon overgenomen.

De **voorzitter**: Even voor de helderheid: trekt u motie 260 hierbij in?

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Ja.

De motie van GroenLinks wordt door het college overbodig gevonden omdat wij toch al een aantal maatregelen nemen. Het amendement van de SP zullen wij niet steunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Hij heeft er natuurlijk gelijk in dat bronscheiding wat lastiger is in gebieden met hoogbouw dan in gebieden met laagbouw. Dat klopt. Er speelt natuurlijk nog iets mee; daarom maakte ik ook de vergelijking tussen Nijmegen en bijvoorbeeld Leiden. Leiden is veel minder verstedelijkt dan Nijmegen. Nijmegen heeft veel meer inwoners en heeft ook veel meer hoogbouw dan Leiden. Het zou dus ook van nieuwsgierigheid getuigen als het college probeert te onderzoeken hoe het komt dat sommige steden het heel goed doen en dat sommige steden het niet zo goed doen, waarbij niet alleen naar de geografie wordt gekeken maar ook naar wat we er precies aan hebben gedaan. Die nieuwsgierigheid heb ik in de eerste termijn gemist. GroenLinks maakte daar al een opmerking over. Als we echt beter willen worden met z'n allen en echt willen leren van wat er in andere steden gebeurt, moet er een meer open houding zijn. Die open houding heb ik helaas gemist. Dat ik ook de reden waarom ik tegen dit voorstel ga stemmen.

De motie van GroenLinks wil ik graag steunen. Het voorstel van het CDA is ingetrokken. Ten aanzien van het amendement van de SP vind ik het lastig om op dit moment aan de hand van een toch wel ver dragend amendement één richting te kiezen en juist daarvoor te gaan. Ik zou de openheid graag behouden. Ik ben het overigens eens met het pleidooi van de heer Maassen: een aantal publieke voorzieningen zouden eigenlijk in publieke handen moeten zijn. In de basis ben ik daar zeker een voorstander van, maar ik vind het iets te ver gaan om dit nu te elfder ure mee te geven. Dan zou ik graag wat meer willen weten over wat daarvan de effecten zouden kunnen zijn, zodat we ons niet helemaal vastzetten. Dat is de reden waarom ik niet voor dat amendement ga stemmen.

De **voorzitter**: Ik verzoek wethouder Zoetemelk om in zijn tweede termijn ook even terug te komen op de toezegging ten aanzien van de raadsbrief en wat daar exact in komt.

Wethouder **Zoetemelk**: Voorzitter. Daar kan ik gelijk op ingaan. Ik heb me voorgenomen om voor de raadsvergadering van februari een update te geven van de informatiebrief die begin 2020 - om precies te zijn: op 1 april 2020 - verstrekt is. Daar komt een update van en die krijgt u voor de raadsvergadering van februari. Daar kunt u dan inderdaad op reageren.

Ik heb nog maar weinig vragen gekregen. Voorschoten Lokaal vroeg of we niet kunnen "doorhobbelen". Ik denk dat dat precies de juiste bewoording is. Elk jaar dat we de nieuwe lijn gaan inzetten, is meegenomen. Elk jaar dat we gaan nascheiden, is meegenomen. Juist ook voor het aansluiten op de Leidse regio is het beter dat je alvast die stappen maakt, zodat je het makkelijker kan invoegen. Ik raad dus zeker aan om vanavond de besluitvorming te doen en hiermee door te gaan.

De Partij van de Arbeid sprak over nieuwsgierigheid naar verschillen. Het punt is dat we altijd nieuwsgierig zijn. We hebben ook een extern bureau ingeschakeld om hier onderzoek naar te doen. Dat advies is gericht op Voorschoten en op de omgeving van Voorschoten. Wij hebben dat advies ter harte genomen en we hebben de besluitvorming daarop gebaseerd. Daar wil ik het bij laten.

De heer **Posthuma** (PvdA): U heeft inderdaad een onderzoek laten uitvoeren. Dat onderzoek heeft plaatsgevonden, maar ik denk dat je als Voorschoten en als college ook zelf je mening kan vormen, verder dan alleen dat onderzoek. Er zijn natuurlijk heel veel onderzoeken gedaan. Ik was echt verbaasd dat er zo ongelofelijk veel eigenlijk soortgelijke rapporten zijn verschenen en dat daar op geen enkele manier aan wordt gerefereerd. Ik verwacht meer van het college en van de ambtelijke organisatie dan alleen maar klakkeloos een extern rapport overnemen en daar niet je eigen draai aan geven. Ik verwacht daar meer van en ik wil daar graag een reactie op van u.

Wethouder **Zoetemelk**: Ik vind het woord "klakkeloos" een hele negatieve beschouwing van de situatie. We hebben een hele bijzondere, goede afdeling Buitendienst, die goed werk verricht en die hier ook naar gekeken heeft. Het woord "klakkeloos" vind ik dus erg ver gaan. Je kan best van mening zijn dat er beter naar gekeken zou moeten worden, maar ga ervan uit dat hier goed over nagedacht is en dat ook de zaken zijn meegenomen die spelen in het land. Nogmaals, het onderzoek is niet voor niks gedaan. Er zijn adviezen gegeven en daar is goed naar gekeken.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik denk dat de wethouder mij niet zo goed begreep. Ik bedoelde niet "doorhobbelen", maar samen met Leiden over drie jaar Europees aanbesteden.

Wethouder **Zoetemelk**: Daarom is het goed om alvast voor te sorteren op die lijn, zodat je al dichterbij staat en die stap minder groot maakt.

De **voorzitter**: Ik constateer dat alle vragen zijn beantwoord. Ik sluit de beraadslaging. De wethouder heeft twee toezeggingen gedaan: voor de raadsvergadering van februari 2023 krijgt de raad een update van de informatiebrief uit 2020 over de chips in de afvalcontainers en de wethouder koppelt naar aanleiding van de eerste verkenning, zijn werkbezoek, aan de raad terug over de mogelijkheden van een circulair ambachtscentrum. Ik constateer dat er wordt ingestemd met deze formulering van de toezeggingen.

In stemming komt amendement 171 van de SP.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 1 stem tegen 20 stemmen, waarbij de fractie van de SP ervoor heeft gestemd.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 15 stemmen tegen 6 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 258 van GroenLinks.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 12 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

8. Verordening inburgering Voorschoten 2022 (raadsregistratienummer Z/22/066884/317790)

De **voorzitter**: Sinds 1 januari 2022 geldt de nieuwe Wet inburgering. Eerder heeft het college de lokale beleidsregels vastgesteld. Voor een beperkt aantal zaken is een Verordening inburgering nog wenselijk. Ook is een wijziging in de afstemmingsverordening nodig om op de wettelijke taak voor financieel ontzorgen te kunnen handhaven. De raad wordt gevraagd de verordening en de wijziging van de afstemmingsverordening vast te stellen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP is er sowieso geen voorstander van dat via de Participatiewet mensen op straffe van verlies van uitkering gedwongen worden bepaald gedrag te vertonen. Wij zullen er dan ook niet voor stemmen om op deze manier boetes te verwerken via de uitkering.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. We hebben hier in de commissie uitvoerig over gesproken. Ik was verbaasd dat dit op de agenda stond, maar het staat er en dan mag ik er het woord over voeren. Dat is fijn. Het lastige bij de inburgeringsverordening, handhaving, boetes en dat soort dingen is dat ze een negatieve klank hebben. Daar hebben we het over gehad. Mijn collega Patty Wijnen vroeg om hoeveel personen het in Voorschoten gaat. De uitleg van de wethouder, waarbij hij aangaf dat hiermee met zorg wordt omgegaan, geeft ons een goed gevoel. We kunnen hier verder dus mee instemmen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit me heel erg aan bij de woorden van mevrouw Mieremet. De wijze waarop de wethouder dit beleid tijdens de commissiebehandeling uitlegde, vonden we redelijk en goed verwoord. Hij heeft volgens mij in de commissie de toezegging gedaan dat, als er signalen zijn dat er boetes moeten worden gegeven, hij dat ook met onze raad zal delen. Die toezegging wil ik in deze vergadering graag nog even bevestigd krijgen. Nogmaals complimenten voor de wijze waarop de wethouder het verwoord heeft.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Dit was voor ons eigenlijk een hamerstuk. Nu het toch in de raad aan de orde komt, kan ik bevestigen dat wij hiervoor zullen stemmen. Het is overigens wel belangrijk om aan te geven dat we hiermee voor een verordening stemmen waar een duidelijke financiële prikkel in zit. Daar zijn we niet tegen; dat zouden we bij bepaalde onderwerpen misschien wat vaker moeten doen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de vorige sprekers, met name bij mevrouw Mieremet maar ook zeker bij de heer 't Lam. Het lijkt me in dit geval goed dat hier een financiële prikkel in zit. Laten we vooral hopen dat het niet nodig is. Ik kan me de toezegging die de heer Posthuma net opperde, overigens niet zo herinneren. Ik hoop ook niet dat het over specifieke gevallen gaat, maar als het inderdaad structureel voorkomt, lijkt het mij wel goed dat wij daar ook als raad van op de hoogte zijn.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Dank aan de raad voor de positieve woorden; die zijn erg fijn. Ik wil alleen reageren op de inbreng van de Partij van de Arbeid over de toezegging. Voor de helderheid: volgens mij hebben we niet afgesproken dat we, als er een boete of een individueel geval oppopt, daar meteen over terugkoppelen. Volgens mij hebben we het gegoten in de vorm van de algemene evaluatie: als we zien dat er echt een structureel probleem is of als er echt veel mensen te maken krijgen met boetes, komen we daarop terug. Dat wil ik kortsluiten. Ik denk ook niet dat we het meteen aan u moeten gaan terugkoppelen als één persoon straks een boete heeft.

De heer **Posthuma** (PvdA): Dan gaat u mij natuurlijk vragen of ik de beelden even ga terugkijken. Wat ik hiervan meegekregen heb van mijn burgercommissielid, is dat dat eigenlijk is toegezegd. Ik zou daar dus graag op die manier aan vast blijven houden.

De **voorzitter**: Ik kijk even of de toezegging nu helder is. Er wordt aangegeven dat er wordt toegezegd dat de raad wordt geïnformeerd indien er structurele zaken zijn. Is het akkoord dat deze toezegging zo is geformuleerd?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik zou hier graag op een later tijdstip op terugkomen. Ik kan me op zich eigenlijk wel vinden in de opmerking van mevrouw Zoun over structurele zaken, maar ik wil de beelden toch nog even terugkijken om te horen hoe het precies geformuleerd is. Tot die tijd ben ik akkoord met deze toezegging.

De **voorzitter**: Dan is die zo geformuleerd, voor nu. Ik constateer dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 20 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de SP ertegen heeft gestemd.

9. Zienswijze werkprogramma Holland Rijnland 2022-2026 (raadsregistratienummer Z/22/067638/317829)

De **voorzitter**: Het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland heeft gevraagd om een zienswijze op het conceptwerkprogramma 2022-2026. De conceptzienswijze is na de commissiebehandeling gewijzigd en ligt nu ter vaststelling voor.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Wij danken het college voor de aanvullingen op de zienswijze naar aanleiding van de behandeling in de commissie. Wij kunnen ons erin vinden en we zullen voorstemmen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Ik was aan het stemmen in plaats van de microfoon aan te zetten, maar ik wilde eigenlijk hetzelfde zeggen als de heer Reinke: dank voor de aanpassingen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. We hebben hier in de commissie Burger en Bestuur een heel goed debat gehad. Meer in algemene zin, in mijn woorden: Holland Rijnland zijn wij zelf. Dat zei ook de heer Andringa. Terzijde merk ik op dat ik, nu hij op het punt van vertrekken staat, hem steeds meer ga waarderen; dat moest mij even van het hart. Wij stemmen in met de zienswijze en ook met de concrete, heel goede verbeteringen die zijn aangebracht over de financiële strategie, betaalbare woningbouw en mobiliteit. Meer in algemene zin moet mij toch iets van het hart. Ik vind dat het stuk soms een zekere verlegenheid uitademt. We mogen best voor onze zaak gaan staan. In de commissie Burger en Bestuur heb ik gezegd: be good and tell it. Dat geldt voor Holland Rijnland, maar ook voor Voorschoten; wij zijn ook Holland Rijnland. We hoeven het allemaal niet zo vlak te formuleren, zou ik bijna zeggen. Het stuk is helder geformuleerd, maar ik denk dat er best wat meer vuur mag in onze benadering van gemeenschappelijke regelingen en van ons eigen aandeel daarin. Dat zou ik toch willen opmerken en meegeven. In alle bescheidenheid besef ik dat dat op papier zetten natuurlijk ook veel tijd kost, maar het mag af en toe best eens vlammen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de voorgaande sprekers.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wij sluiten ons ook aan bij de vlammeende woorden van de heer Bremmer. Als de teksten in de toekomst ook zo geformuleerd worden, komt het volgens mij helemaal goed. Dus ook wij steunen het voorstel.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik kan alleen maar zeggen dat ik het heel erg eens ben met de woorden van de heer Bremmer. Ik sluit me daar graag bij aan en wij zullen voorstemmen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik realiseer me dat we nu de enige fractie zouden zijn die niets zouden zeggen. Dat kan natuurlijk niet, maar het betoog van de heer Bremmer is ook mij uit het hart gegrepen. Het is belangrijk om te laten zien wie je bent en daar gewoon voor te staan. Het lijkt me dus goed dat we daarop inzetten en we zullen dit verder steunen.

De **voorzitter**: Wethouder, kunt u kort ingaan op het verzoek om in het vervolg een vlammeende brief te schrijven?

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Je kunt natuurlijk niet tegen "be good and tell it" zijn als je zo'n gemeente bent als wij met z'n allen zijn. Ik moet zeggen dat ik de opmerking over de brief snap. De volgende keren gaan we daar nog extra aandacht aan besteden, maar ik kan wel zeggen dat wij met z'n allen er best trots op kunnen zijn hoe we de afgelopen jaren steeds weer aanwezig zijn en meedoen in de regio. Dat is steeds een stapje meer. Dat zijn jullie ook, mede. Ik denk dus dat wij hele goede stappen maken. Dat wil ik toch even meegeven.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik neem graag kennis van dit vlammeende betoog van wethouder De Bruijn. Laten we samen ons best doen om ons zo sterk mogelijk te presenteren en zo sterk mogelijk te acteren in die gemeenschappelijke regelingen. Gaarne eens.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en dat ik de beraadslaging kan sluiten.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

10. Bekrachtiging geheimhouding

De **voorzitter**: Hiervoor is deze keer geen voorstel ingediend.

11. Overig: motie 259 van het CDA over zonnepanelen buurtcentra Boschbloem en Alettahof

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de ondertekenaar, de heer Van Oostrum. Hij was ook aan het stemmen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ja, ik was ook aan het stemmen. Het voorbeeld van de heer Andringa inspireert. Ook ik begin hem steeds meer te waarderen.

Voorzitter. Wij worden in Nederland allemaal geconfronteerd met de stijgende lasten van het levensonderhoud, energie en inflatie. Dat raakt ons allemaal. Dat geldt natuurlijk niet alleen voor particulieren, maar ook voor onze maatschappelijke organisaties, zoals in Voorschoten de sportverenigingen, de welzijnsorganisatie en noem maar op. Ze hebben hier allemaal last van. Vorig jaar zijn we een pilot gestart om een aantal gemeentelijke panden te verduurzamen. Daar was de Boschbloem er één van, maar het ging ook om de Alettahof en nog twee andere locaties. Daar hebben we vierhonderdzoveel duizend euro voor beschikbaar gesteld. We hebben op een aantal locaties ook maatregelen genomen: glas, hr-ketels, hybride ketels en noem maar op. Zeker in het tijdige tijdsgewricht denken wij dat verduurzaming door de stijgende energielasten aan urgentie wint. Mede gelet op de brief van de Boschbloem, waarin eigenlijk wordt gezegd dat die zich ook geconfronteerd ziet met de steeds verder stijgende energielasten et cetera, zouden wij graag zien dat er ook nog zonnepanelen kunnen worden aangelegd. Dat hebben wij gelezen in de brief. Met het oog hierop hebben wij de motie geschreven. De motie luidt:

"Motie 259.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 3 november 2022,

constaterende dat:

- a. de raad op 15 juli 2021 € 414.730 beschikbaar heeft gesteld voor een pilot inzake de verduurzaming van een aantal gemeentelijke accommodaties, waaronder activiteitencentrum de Boschbloem en buurtcentrum Alettahof;*
- b. in de Boschbloem al verduurzamingsmaatregelen zijn genomen, zoals een hybride ketel, alsook dat maatregelen door de gemeente Voorschoten zijn toegezegd zoals hr-glas++ en een warmteterugwinunit;*
- c. de Boschbloem zich geconfronteerd ziet met sterk stijgende energielasten, groot € 7.000 per jaar;*

van mening dat:

- a. uit de pilot 'verduurzaming gemeentelijk vastgoed' ook inzicht kan worden verkregen in wat het effect is van de al uitgevoerde én toegezegde verduurzamingsmaatregelen in de Boschbloem, in combinatie met (het - alsnog - aanbrengen van) zonnepanelen;*
- b. activiteitencentrum de Boschbloem, alsook het activiteitencentrum aan de Alettahof, belangrijke maatschappelijke functies vervullen en dat verdere verduurzamingsmaatregelen bijdragen aan een bredere positieve uitstraling van verduurzaming;*

verzoekt het college:

- 1. in overleg met de Boschbloem, en indien wenselijk ook met het activiteitencentrum aan de Alettahof, voortvarend over te gaan tot het aanbrengen van zonnepanelen;*
- 2. de kosten van het aanbrengen van zonnepanelen op de Boschbloem / Alettahof te dekken uit het door de raad op 15 juli 2021 beschikbaar gesteld budget voor de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen,*

en gaat over op de orde van de dag."

De heer **Andringa** (D66): Meneer Van Oostrum, u verwijst terecht naar het raadsvoorstel van 15 juli vorig jaar. Daarin hebben we besloten om € 40.000 uit te trekken om zonnepanelen te plaatsen op de Boschbloem. Dat geld is al gereserveerd. Ik begrijp dus niet zo goed waarom u voorstelt om zonnepanelen te plaatsen op de Boschbloem, want dat is het staande beleid van dit college. Daarnaast verwijst u naar de Alettahof. Daar is inderdaad ook geld voor gereserveerd, € 97.500, maar daarin zit geen budget voor zonnepanelen. U stelt nu voor om dit vanuit het budget voor verduurzaming van gemeentelijke gebouwen te doen, maar dat budget is er niet, want er is € 60.000 geormerkt voor een warmtepomp en € 37.500 voor het vervangen van glas. Vanuit welk budget doet u dan die zonnepanelen voor de Alettahof?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Als u de brief goed leest, ziet u dat er ondanks het raadsbesluit nog steeds geen zonnepanelen zijn. Ik roep het college op om die alsnog aan te brengen, juist omdat het een pilot is. Het tweede punt is dat er ook een post Onvoorzien is. Misschien worden bepaalde maatregelen niet genomen. Wij vragen het college om te kijken of er dekking is. Dat hoor ik graag.

De heer **Andringa** (D66): Ik deel de oproep om zonnepanelen te plaatsen natuurlijk enorm. Ik denk dat dat heel goed is en u vindt ons daarin aan uw zijde. Vandaar dat wij daar vorig jaar allemaal al voor hebben gestemd; dat is toen met algemene stemmen aangenomen. Maar als u een motie aanneemt om de wethouder op te roepen het door de raad vastgestelde beleid uit te voeren, spreekt u daarmee uit er geen vertrouwen in te hebben dat de wethouder het beleid uitvoert. Er is een titel voor dat soort moties: moties van wantrouwen. Het is dus bijzonder dat u het college nu in een motie oproept om beleid uit te voeren dat wij als raad hebben vastgesteld.

De heer **Van Oostrum** (CDA): U kent mij als een constructieve en positieve meneer. Ik denk dus helemaal niet in termen van "wantrouwen". Ik zou graag zien dat er gewoon zonnepanelen komen.

De heer **Andringa** (D66): Ik vraag me af of dit betekent dat het CDA bijvoorbeeld in de volgende raadsvergadering voor al het bestaande beleid moties gaat indienen om te roepen dat al het bestaande beleid moet worden uitgevoerd. Het is een opmerkelijke keuze. U kiest ervoor om over één specifiek onderwerp een motie in te dienen om beleid uit te voeren dat er al ligt. Dat impliceert dat er op dat specifieke onderwerp geen vertrouwen is dat dit beleid uitgevoerd wordt. Dat is een hele opmerkelijke keuze. Ik kan me voorstellen dat hier een andere motivatie aan ten grondslag ligt, namelijk dat het goed scoort voor de Bühne. Dat zou een andere reden kunnen zijn, maar als u werkelijk niet het vertrouwen heeft dat het college zonder uw motie het raadsbesluit gaat uitvoeren, ligt daar een heel pijnlijke veronderstelling aan ten grondslag.

De **voorzitter**: Meneer Van Oostrum, graag kort formuleren, want uw tijd is bijna op.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Het is een pilot. Als we zonnepanelen toevoegen, kunnen we daar iets van leren. Ik denk dus niet in termen van wantrouwen. Het is gewoon een pilot; breng ze aan.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik haak aan op het vorige interruptiedebat. U citeert het raadsvoorstel waarin dit geld beschikbaar gesteld wordt en u citeert het daarin opgenomen bedrag. U zegt dat we dat kunnen toevoegen aan een pilot. Wat u daarin gezien zou moeten hebben, is dat die € 40.000 voor de zonnepanelen al beschikbaar is. Ik vraag mij werkelijk af wat het doel is van deze motie als u dit stuk vandaag gelezen hebt. Het valt mij wel op dat u het nog hebt over vier objecten. Dat is een beetje jammer, want u hebt daar zelf twee objecten uit geamendeerd; volgens mij was uw stem daarbij de doorslaggevende stem. Als u nu een verhaal hebt over hoe belangrijk het is dat we dit snel oppakken en dat we hiermee aan de slag gaan, is dat dus wel enigszins pijnlijk. Vindt u dat niet, meneer Van Oostrum?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Nee hoor, ik zou graag zien dat de maatregelen zoals die in de verduurzamingsagenda van deze objecten staan, gewoon erbij komen. Meer niet.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Er is hier een vereniging of stichting Zon op Voorschoten; ja, daar heb je 'm weer! Dat is een hele belangrijke, want inwoners die zelf geen zonnepanelen op hun dak kunnen plaatsen, willen graag zelf zonnepanelen kopen. Die stichting of vereniging zoekt daken. Hoe mooi zou het zijn als deze zonnepanelen door inwoners gekocht worden en op die daken komen? Misschien is dat het onderzoeken waard. Dat wil ik alleen even meegeven; dat is een heel ander oogpunt.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Het zou natuurlijk zeker mooi zijn als we gebruikmaken van de lokale kennis van Voorschoten, mevrouw Persoon. Dank voor uw suggestie.

De **voorzitter**: De heer Deuzeman op dit punt, het door mevrouw Persoon ingebrachte punt.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het ging erom dat de elektriciteitskosten voor de Boschbloem naar beneden zouden gaan. Dat gaat natuurlijk niet gebeuren als de zonnepanelen door iemand anders gebruikt worden. Maar ik realiseer me dat dit een interruptie op een interruptie is. Dat is eigenlijk buiten de orde van de vergadering. Dus mijn excuses daarvoor.

De **voorzitter**: Dat geeft niet. Dat mag, maar daarom zei ik "op dit punt".

De heer **Lavrijsen** (VVD): We hebben gewoon lopend beleid ten aanzien van de Boschbloem. Eigenlijk vraagt de heer Van Oostrum daar extra aandacht voor, zet hij daar extra kracht achter of hoe je het ook wil zien. Dat begrijp ik nog. Het aanbrengen van zonnepanelen op de Alettahof zie ik niet in het raadsvoorstel terugkomen. Ik sluit me dus aan bij de vraag van de heer Andringa hoe u dat financieel georganiseerd ziet. Waar haalt u die middelen vandaan? Dat is mij niet duidelijk.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik denk graag in mogelijkheden. Er staan een aantal posten genoemd, ook een post Onvoorzien. Ik vraag gewoon om dat na te gaan, meer niet. Als het er niet is, kan het niet.

De heer **Posthuma** (PvdA): De intenties van de heer Van Oostrum zijn mij helder geworden, maar hij heeft nu gekozen voor het middel van een motie. Ik ben benieuwd of hij ook heeft overwogen om even een belletje aan de wethouder te plegen met de vraag: kunt u die zonnepanelen op het dak leggen?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik heb voor dit middel gekozen, meneer Posthuma.

De heer **Posthuma** (PvdA): Mijn vraag was: heeft u nog andere middelen overwogen dan alleen dit middel?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik heb voor dit middel gekozen.

De heer **Maassen** (SP): De woorden van de heer Van Oostrum sluiten natuurlijk helemaal niet aan bij het dictum van zijn motie, want daarin vraagt hij gewoon om de kosten uit een bepaald budget te dekken. Hij vraagt dus helemaal niet om iets te onderzoeken. Hij stelt gewoon voor om een specifieke dekking te leveren die er al was. Mijn vraag aan de heer Van Oostrum is dus: u wilt toch bekendstaan als dat raadslid van financiële degelijkheid? Waarom komt u dan met zo'n dun voorstel?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Het raadsbesluit van vorig jaar is een raming van kosten. Dat kan anders uitvallen dan je aan de voorkant denkt. Het enige wat ik zeg, is: kijk of er nog ruimte is binnen het bestaande budget. Soms vallen kosten mee en soms vallen kosten tegen. Ik vraag het college dus of er nog dekking beschikbaar is. Als dat niet zo is, hoor ik dat graag.

De heer **Maassen** (SP): De heer Van Oostrum heeft zelf deze motie geschreven. Bij besluitpunt 2 staat toch: "de kosten van het aanbrengen van de zonnepanelen op de Boschbloem / Alettahof te dekken uit het door de raad beschikbaar gestelde budget"?

De heer **Van Oostrum** (CDA): U heeft het uitstekend gelezen, meneer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb het inderdaad uitstekend gelezen, maar de heer Van Oostrum kennelijk niet.

De **voorzitter**: Er zijn geen interrupties meer. Hiermee eindigt ook de eerste termijn van het CDA, want het CDA heeft geen spreektijd meer en er is dus geen tijd meer over voor een verdere toelichting van de motie.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Dank voor de warme woorden van de heer Bremmer en de heer Van Oostrum. Ik waardeer u beiden al jaren, maar deze motie des te minder. De reden

daarvoor noemde ik zojuist al. Er ligt gewoon vigerend beleid. Er werd net gevraagd of u de motie wel heeft gelezen. Dat u het raadsvoorstel eigenlijk niet heeft gelezen, blijkt uit het feit dat u gewoon verkeerde bedragen hanteert, want als u had teruggekeken naar het raadsvoorstel van 15 juli, inclusief de amendementen, had u gezien dat er € 97.000 uit gaat en dat de door u in de motie genoemde € 431.000 dus niet meer het vigerende beleid is. Dat werd ook duidelijk. Deze motie is niet geschreven indachtig het op 15 juli aangenomen beleid, want dan is het onmogelijk om enerzijds voor te stellen om de € 40.000 die er al in staat voor zonnepanelen voor de Boschbloem nogmaals uit te geven en daarmee een oproep te doen om het beleid dat er ligt uit te voeren en aan de andere kant die ongedekte cheque uit te schrijven - "doe er ook maar zonnepanelen à € 40.000 voor de Alettahof bij en dek dat maar uit het budget"- zonder voor te stellen hoe dat al uitgeklede budget voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed nu nog toereikend zou moeten zijn als dekking voor de extra investering die u nu ineens voorstelt te doen, namelijk zonnepanelen voor de Alettahof. Laat overigens duidelijk zijn dat D66 in juli 2021 niet voor die uitkleding van het budget was en het CDA wél. Het is aan de ene kant dus een beetje gratis geld weggeven en aan de andere kant klaarblijkelijk uitspreken dat er geen vertrouwen is dat het college het door deze raad vastgestelde beleid daadwerkelijk gaat uitvoeren. Die beide signalen vind ik niet heel verantwoord van de heer Van Oostrum. Zo ken ik de heer Van Oostrum ook niet. Ik heb gewoon een indruk gekregen die misschien een beetje aanhaakt bij de vraag van de heer Posthuma of u ook andere instrumenten heeft overwogen: die andere instrumenten doen het niet zo goed in de krant. Dat is hier misschien een beetje het cynische punt. Als u de wethouder gewoon had gebeld en had gevraagd of hij de zonnepanelen gaat plaatsen zoals dat in het beleid staat of als u in de eerstvolgende vergadering van de commissie WRG het geëigende instrument had gebruikt van het standaardagendapunt over de voortgang van de afdoening van moties, amendementen en toezeggingen door te vragen wat de status is van de voortgang van dit aangenomen raadsbesluit, had u daar antwoord op gekregen. Maar ja, dat is wellicht wat minder impactvol dan een motie. Hoewel wij er dus ernstig voorstander van zijn dat het college het door deze raad vastgestelde beleid uit gaat voeren, hebben wij wél het vertrouwen dat het college dat beleid uitvoert en zullen wij deze motie daarom niet steunen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Het grote voordeel van spreken na de heer Andringa is dat er een vlammend betoog gegeven is waarbij ik me in dit geval volledig kan aansluiten. Ik heb daar vrij weinig aan toe te voegen. Dit lijkt ons grotendeels een motie voor de Bühne om te kunnen laten zien dat we hier echt mee bezig zijn. Maar dat er dan gewoon letterlijk gekopieerd wordt uit bestaand beleid dat wij een jaar geleden vastgesteld hebben en dat er nog een keer opgeroepen wordt om iets uit te voeren wat we al gaan doen, lijkt mij wel wat overdreven. Ik heb wel een vraag aan de wethouder; ik zie hem geduldig afwachten of iemand een vraag heeft. In het staand beleid is niet specifiek rekening gehouden met zonnepanelen op de Alettahof. Daar is ongetwijfeld een goede reden voor, want als we het hebben over laaghangend fruit op het punt van verduurzaming, liggen de zonnepanelen echt op de grond voor het oprapen. Je moet er snel bij zijn voordat ze gaan rotten. Er is dus absoluut een reden geweest waarom dat nog niet in het voorstel besloten ligt. Kan de wethouder nog eens aangeven waarom dat zo is?

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik kan de intentie van het CDA om hier extra aandacht voor te vragen wel waarderen. De Alettahof is inderdaad een belangrijk buurthuis in de prachtigste wijk van Voorschoten, Noord-Hofland. Dat verdient dus alle aandacht, maar we gaan deze motie niet steunen, omdat voor ons volslagen onduidelijk is waar de middelen waarvan de zonnepanelen betaald moeten worden, vandaan komen en ook omdat dit, zoals al eerder is gezegd, eigenlijk gewoon vigerend beleid is. Wij hebben alle vertrouwen in de wethouder die dit moet uitvoeren. Dat gaat ongetwijfeld gebeuren. Verder was het opvallend dat van de vier in het raadsvoorstel genoemde objecten deze twee er specifiek uit worden gehaald. U heeft geen spreektijd meer, maar waarom bijvoorbeeld niet het pand aan de Johan Willem Frisolaan, waar ook geen zonnepanelen voor zijn? Het lijkt dus een beetje een selectieve keuze.

De heer **Andringa** (D66): Het antwoord is heel simpel, want die andere objecten zijn er de vorige keer uit geamendeerd. Het enige waar het raadsvoorstel uiteindelijk over ging, was dus de Boschbloem en de Alettahof, dankzij een amendement dat daarover was ingediend door de VVD en Voorschoten Lokaal Sterk. Ik denk dus dat dat de reden is waarom die twee over zijn gebleven.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Dat heb je als je op dit late tijdstip nog oude raadsvoorstellen erbij pakt. Dat klopt inderdaad, maar dan nog is voor ons onduidelijk waar de middelen vandaan moeten komen. Nogmaals, er wordt aan gewerkt en het komt ongetwijfeld heel erg goed.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik snap de intentie van meneer Van Oostrum, maar ook wij gaan de motie niet steunen. We willen graag onderzocht zien of Zon op Voorschoten hier nog in kan helpen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ook ik wil de goede intenties van de heer Van Oostrum in dezen benadrukken, want ik denk dat het belangrijk is dat die stappen worden gezet. De hamvraag is niet gesteld. Die ga ik dus maar stellen: kan de wethouder zeggen op welk moment die zonnepanelen wel op het dak van de Boschbloem worden neergelegd? Daar ben ik nieuwsgierig naar na deze hele discussie in het afgelopen halfuur.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Dit is een interessant debatje. Ik ben positief ingesteld. Ik ga dus ontzettend uit van de positieve intentie van deze motie. Om meteen ook antwoord te geven: er ligt, zoals de heer Andringa eigenlijk al vertelde, inderdaad een raadsbesluit met de acties die ook al genoemd zijn. De middelen die we willen inzetten per pand, zijn destijds gekomen uit een energieprestatieadvies. Een bureau heeft ons verteld: om dit pand energielabel A++ te krijgen, kun je het beste deze middelen daarop zetten. Op die manier is zo'n advies tot stand gekomen en uiteindelijk ook het raadsvoorstel met de middelen die daarbij gezet zijn. Uiteraard gaan wij het raadsvoorstel uitvoeren. Op dit moment zitten we nog in het offertetraject. Ik vind het heel lastig om aan te geven wanneer de zonnepanelen er precies komen te liggen, want iedereen die bijvoorbeeld privé met zonnepanelen bezig is, weet dat het dan nog wel even duurt voordat je aan de beurt bent. Maar uiteraard proberen we dat zo snel mogelijk te doen. Dat is het antwoord met betrekking tot het raadsvoorstel.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik begrijp dat er hele lange wachttijden zijn, maar zou de wethouder kunnen zeggen of ze besteld zijn? Of moeten we ze nog gaan bestellen?

Wethouder **De Bruijn**: Nee, we zitten dus in de offertefase.

Dit was het antwoord met betrekking tot de vraag over het raadsvoorstel: dat willen we in elk geval uitvoeren. Maar ik ga ook in op een andere vraag die ik vanuit de raad heb gehoord. Wij hebben er destijds rekening mee gehouden dat wij het pand, in dit geval van de Boschbloem, energieneutraal willen maken. Dat betekent dat we met de zonnepanelen alleen hebben gerekend met het aantal zonnepanelen dat compenseert en dat de Boschbloem ook gebruikt. Ik hoor hier dat dit eigenlijk zonde is, omdat je er een paar zonnepanelen op legt terwijl je nog een heel dak hebt. Bij de Alettahof is er natuurlijk ook een dak waar zonnepanelen op kunnen liggen. Op dit moment kijken we in die offertes wat het zou betekenen als we beide daken helemaal vol zouden leggen. Dat kan niet met de middelen die we destijds in het raadsvoorstel met elkaar afgesproken hebben. Wij gaan het raadsvoorstel in elk geval uitvoeren, maar wij kijken op dit moment of we eventueel meer kunnen doen, want het is evident dat dat op dit moment grote voordelen biedt, zoals het CDA ook zegt. Maar als we daar duidelijkheid over hebben, zullen we eerst met een voorstel richting het college en uiteindelijk ook richting de raad moeten gaan als dat additioneel is op het raadsbesluit dat er al ligt. Die knip wil ik dus maken: ja, het bestaande raadsbesluit gaan we uitvoeren en we gaan kijken wat we eventueel nog meer kunnen doen, maar uiteindelijk gaat u daarover.

De **voorzitter**: Volgens mij was er nog een vraag van mevrouw Persoon over Zon op Voorschoten.

Wethouder **De Bruijn**: Dat klopt; u heeft gelijk, voorzitter. Zoals de heer Deuzeman al zei, is het belangrijk dat het bij Zon op Voorschoten gaat om andere mensen die zonnepanelen aanschaffen. Komt het voordeel dan wel direct bij de huurder terecht? Dat is heel belangrijk. Ik wil daar absoluut nog wel eventjes extra naar kijken om te zien wat de mogelijkheden zijn. Het belangrijkste is natuurlijk dat we daar gewoon zonnepanelen hebben liggen, maar laten we die mogelijkheid gewoon nog even bekijken.

De heer **Maassen** (SP): Ik moet hier toch bezwaar tegen maken. We hebben eerder vandaag het Beleidskader Integriteit aangenomen. Als ik de pagina van Zon op Voorschoten op Facebook opzoek, krijg ik een foto te zien van de echtgenoot van mevrouw Persoon. Ik vind het eigenlijk niet kunnen dat op deze manier in de raad één stichting naar voren wordt gebracht en niet meerdere stichtingen en dat daar dan ook nog een toezegging op komt. Ik vind het prima dat er qua beleid

wordt gekeken naar meerdere zaken, maar ik ga er niet mee akkoord dat hier één organisatie wordt geplugd waar familiebanen mee zijn.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Hier moet ik echt op reageren. Mijn man is daar al zes jaar weg. Hij staat er misschien nog wel bij, maar dat is dan een foutje van die website. Hij is daar al zes jaar weg.

De **voorzitter**: Laten we over dit punt het volgende afspreken. Ik heb u beiden gehoord. We gaan hier nog even naar kijken. Indien het zo blijkt, heeft u een punt, meneer Maassen. Maar als blijkt dat er inderdaad geen familiebanden zijn, is dit gewoon een suggestie waarvan de wethouder heeft gezegd dat hij die meeneemt om naar de mogelijkheden te kijken. Ik constateer dat ik het zo mag formuleren.

De heer **Andringa** (D66): In reactie op wat de wethouder heeft gezegd: volgens mij slaat hij twee vliegen in één klap met het idee om een coöperatie, welke dat dan ook zou kunnen zijn, te betrekken om dat extra dakoppervlak te gebruiken. Het gaat immers om panelen die bovenop het gebruik van, in dit geval, de Boschbloem en de Alettahof méér produceren. Dat is nou precies het dakoppervlak waarvoor je een coöperatie zou kunnen inschakelen. Daarmee los je het door de heer Deuzeman terecht aangegeven probleem op dat het niet ten goede komt aan de organisatie, maar ook uw probleem dat we daar geen middelen voor hebben. Inderdaad, er is één coöperatie, Zon op Voorschoten, die hier al jaren om vraagt in Voorschoten en elke keer tegen moeilijkheden aanloopt. Laten we vooral kijken of er coöperaties zijn die we daar op deze manier eindelijk in kunnen faciliteren. Dat lijkt me een heel goed idee.

De **voorzitter**: Die toezegging heeft de wethouder inderdaad gedaan.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik had nog gevraagd waarom de zonnepanelen op de Alettahof in eerste instantie nooit meegenomen zijn. Daar was waarschijnlijk een technische reden voor. Ik vraag me af of de wethouder dat kan beamen.

Wethouder **De Bruijn**: Dat is eigenlijk wat ik zojuist probeerde uit te leggen. Op basis van dat energieadvies zijn maatregelen aangegeven in de zin van: dit heb je nodig om A++ te worden. Daarin waren destijds geen zonnepanelen meegenomen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het probleem met de elektriciteitsvraag speelt op dit moment dus gewoon niet bij de Alettahof. Het zou eventueel het dakoppervlak kunnen zijn voor een coöperatie, maar het helpt de Alettahof niet verder. Klopt dat?

Wethouder **De Bruijn**: Laat ik genuanceerd zijn: dat klopte in de tijd dat dat energieadvies werd gegeven. De tijden zijn natuurlijk wel flink veranderd.

De **voorzitter**: We gaan naar de tweede termijn. Meneer Van Oostrum, u heeft geen spreektijd meer. U kunt dus geen inhoudelijke punten meer naar voren brengen, maar wel een procedureel punt ten aanzien van de motie, als u dat wenst.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik ben blij met de beantwoording van de vragen door de wethouder, die zeer wordt gewaardeerd. Het is fijn dat u hiermee bezig bent en dat u bezig bent met de offertes voor de zonnepanelen. Mijn punt is gemaakt. Ik trek de motie in en ik bedank u voor uw antwoorden.

De **voorzitter**: Motie 259 is hierbij ingetrokken. Ik ga ervan uit dat er daarmee van de zijde van de raad verder geen tweede termijn wordt gewenst. Dat is het geval. Dan is dit agendapunt daarmee afgehandeld.

12. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank u allen voor deze avond en wens u nog een prettige avond. Ik sluit de vergadering.

De voorzitter sluit om 22.27 uur de vergadering.

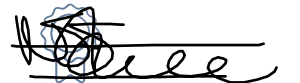
Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 8 december 2022.

De griffier,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'B.J. Urban', written over a faint blue circular stamp.

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'N. Stemerding', written over a faint blue circular stamp.

Drs. N. Stemerding